

Міністерство освіти і науки України
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Факультет обліку і фінансів
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ:

В.о. завідувача кафедри,

д.е.н., професор

_____ **Світлана ХАЛАТУР**

“ _____ ” _____ **2022 р.**

ДИПЛОМНА РОБОТА

**Удосконалення формування та використання фінансових ресурсів
підприємства**

**Виконала: здобувач вищої освіти
освітньо-професійної програми
«Фінанси, банківська справа та
страхування»
зі спеціальності
072 «Фінанси, банківська справа та
страхування»
Анастасія ШКОДА**

Керівник: проф. Юлія МАСЮК

Дніпро – 2022

Форма № Н – 9.01
(затверджена наказом
МОНмолодьспорту України
від 29 березня 2012 року № 384)

ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет обліку і фінансів
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування
Освітній ступінь магістр
Освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування»
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. о. завідувача кафедри,
д.е.н., професор
_____ **Світлана ХАЛАТУР**

« _____ » _____ 20__ р.

ЗАВДАННЯ

на дипломну роботу здобувачу

АНАСТАСІЇ ШКОДИ

- 1. Тема дипломної роботи** “Удосконалення формування та використання фінансових ресурсів підприємства”
- 2. Керівник роботи** Юлія Масюк, к.е.н., професор
затверджені наказом ДДАЕУ від «29» листопада 2021 р. № 3640.
- 3. Строк подання здобувачем роботи** – 14 лютого 2022 р.
- 4. Вихідні дані до роботи:** інструктивні матеріали щодо стану фінансових ресурсів підприємства, річні фінансові звіти ПСП «Агрофірма «Перше Травня» за 2016-2020 роки.
- 5. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розкрити).** 1. Теоретичні аспекти формування та використання фінансових ресурсів підприємства 2. Аналіз та оцінка формування та використання фінансових ресурсів підприємства. 3. Шляхи удосконалення формування та використання фінансових ресурсів підприємства.
- 6. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов’язкових креслень).** 1. Класифікація складу ресурсів фінансових підприємства. 2. Класифікаційні ознаки ресурсів фінансових підприємства 3. Ключові аспекти керування ресурсами фінансовими. 4. Об’єкти керування ресурсами фінансовими підприємства. 5. Динамічні зміни товарної продукції ПСП «Агрофірма «Перше Травня» взагалі по підприємству за 2016-2020 рр. 6. Структурна зміна валової продукції в цінах постійних 2016 року ПСП «Агрофірма «Перше Травня». 7. Динаміка фондівіддачі ПСП «Агрофірма «Перше Травня» за період 2016-2020 років. 8. Структурна зміна динаміки капіталу власного і рентабельність виробничих фондів ПСП «Агрофірма «Перше Травня» за досліджуваний період. 9. Динамічна зміна показників ліквідності ПСП «Агрофірма «Перше Травня» за 2016-2020 роки. 10. Систематизація схем формування ресурсів фінансових підприємства у відповідності з ключовими цілями. 11. Послідовний алгоритм генерування ресурсів фінансових підприємства. 12. Динаміка інтегрального показника ПСП «Агрофірма «Перше Травня». 13. Структура та процес

функціонування системи керування ресурсами фінансовими підприємства.

7. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

8. Дата видачі завдання 20 травня 2021 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1	Сутність фінансових ресурсів та джерела їх формування	Травень 2021 р.	
2	Методичні підходи в аналізі і оцінюванні ефективності використання фінансових ресурсів	Вересень 2021	
3	Оцінювання ефективності використання фінансових ресурсів ПСП «Агрофірма «Перше Травня»	Жовтень 2021 р.	
	Економіко-математичне моделювання оцінки стану фінансової безпеки ПСП «Агрофірма «Перше Травня»	Листопад 2021 р.	
4	Ключові напрями удосконалення формування та використання фінансових ресурсів підприємства	Грудень 2021 р.	
5	Висновки і пропозиції	Січень 2022 р.	
6	Оформлення дипломної роботи	Лютий 2022 р.	

Здобувач _____
(підпис)

Анастасія Шкода
(прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____
(підпис)

Юлія Масюк
(прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

РЕФЕРАТ	4
ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА	10
1.1. Сутність фінансових ресурсів та джерела їх формування	10
1.2. Планування та управління фінансовими ресурсами на підприємстві	17
1.3. Методичні підходи в аналізі і оцінюванні ефективності використання фінансових ресурсів	22
Висновки до розділу 1.	26
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА	29
2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства	29
2.2. Аналіз фінансового стану ПСП «АГРОФІРМА «ПЕРШЕ ТРАВНЯ»	35
2.3. Оцінювання ефективності використання фінансових ресурсів ПСП «АГРОФІРМА «ПЕРШЕ ТРАВНЯ»	42
Висновки до розділу 2.	46
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА.	49
3.1. Ключові напрями удосконалення формування та використання фінансових ресурсів підприємства	49
3.2. Економіко-математичне моделювання оцінки стану фінансової безпеки ПСП «Агрофірма «Перше Травня»	57
3.3. Ключові аспекти системи управління фінансовими ресурсами на підприємстві	64
Висновки до розділу 3.	68
ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ	71
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	74
ДОДАТКИ	81

РЕФЕРАТ

Тема: «Удосконалення формування та використання фінансових ресурсів підприємства».

Магістерська робота: 81 ст., 14 рис., 16 табл., 3 додатки, 64 літературних джерел.

Об'єкт дослідження є фінансова звітність ПСП «АГРОФІРМА «ПЕРШЕ ТРАВНЯ», а також його діяльність фінансово-господарська.

Метою написання роботи дипломної є вивчення стану фінансового підприємства і впровадження рекомендацій відносно удосконалення формування та використання ресурсів фінансових підприємства.

Предметом дослідження постає масив інформації, щодо сутності та відмінностей генерування і застосування ресурсів фінансових на підприємстві.

Отримане регресійне рівняння є значним загалом і має значні коефіцієнти. Оскільки $R^2 = 0,81$ і є значущим, можна сказати, що це рівняння визначає модель на 81% і може бути використане в подальших розрахунках. У 2016 році зазначений показник інтегральний мав значення 20,074. У 2020 році порівнюючи із 2016 роком знизився на 0,177. У 2019 році дане значення знаходиться на середньому рівні з огляду на максимальне та мінімальне значеннями певних факторів, в результаті варто наголосити, що ПСП «Агрофірма «Перше Травня» є досить стабільним і високоліквідним.

АНОТАЦІЯ

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ, ПІДПРИЄМСТВО, УПРАВЛІННЯ, КАПІТАЛ, СТІЙКІСТЬ, ЛІКВІДНІСТЬ, ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЬ.

АННОТАЦИЯ

ФИНАНСОВЫЕ РЕСУРСЫ, ПРЕДПРИЯТИЕ, УПРАВЛЕНИЕ, КАПИТАЛ, УСТОЙЧИВОСТЬ, ЛИКВИДНОСТЬ, ПЛАТЕЖЕСПОСОБНОСТЬ.

SUMMARY

FINANCIAL RESOURCES, ENTERPRISE, MANAGEMENT, CAPITAL, SUSTAINABILITY, LIQUIDITY, SOLVENCY.

ВСТУП

Актуальність теми. За сучасних викликів економіки ринкової підприємство виступає самостійною складовою системи економічної, здійснює взаємодію із контрагентами, бюджетними установами, капіталу власниками і іншими суб'єктами з якими є відносини фінансові. Через вищезазначене з'являється необхідність у дослідженні становища ресурсів фінансових на підприємстві, а саме у запровадженні деякої сукупності принципів, методик, а також заходів по регулюванню ресурсів фінансових, котрі надають можливість встановлення цілей стратегічних та тактичних.

Проблематика дієвого керування ресурсами фінансовими в сучасних умовах виступає дуже важливою, через безперервну недостачу централізованих та децентралізованих ресурсів фінансових, дана ситуація стає наслідком порушення стандартного існування підприємства. В результаті цього керівництво підприємства повинне виконувати постійне вивчення необхідного обсягу ресурсів фінансових і дієвості їх застосування, а також враховуючи наведене вище реалізовувати керування фінансами з врахуванням залучення додаткових ресурсів фінансових на умовах найбільш вигідних для підприємства, а далі інвестувати їх з най вигіднішою ефективністю, активно приймаючи участь в операціях на фінансовому ринку.

Належний стан фінансовий на підприємстві, його ліквідність, платоспроможність, стійкість фінансова безпосередньо залежна від об'єму ресурсів фінансових і їх правильного використання. Тому кожне підприємство прагне збільшувати об'єми власних ресурсів фінансових, досліджуючи для цього наявність можливих резервів та найбільш ефективно використовувати наявні з ціллю збільшення ефективності своєї діяльності.

У процесі накопичення ресурсів фінансових підприємства ключове місце посідає його стан фінансовий. Стан фінансовий виступає найважливішим критерієм активності ділової та міцності підприємства, що визначає його конкурентоспроможність та потенціал у ефективній реалізації

інтересів економічних всіх без виключення учасників господарської діяльності. До того ж підприємства з хорошою фінансовою стійкістю та платоспроможністю мають низку переваг перед іншими компаніями, працюючими у цій же галузі. Такі організації можуть залучати більше інвестицій або отримувати вигідніші кредити. Крім того, ці підприємства вносять позитивний внесок у розвиток не тільки держави, а й суспільства загалом, оскільки вони вчасно сплачують податки, поповнюючи державний бюджет, перераховують внески до соціальних фондів, виплачують зарплату працівникам, а також у визначений термін погашають свої кредитні зобов'язання перед банками, повертаючи їм кошти з відсотками.

Наукові дослідження різних аспектів удосконалення формування та використання фінансових ресурсів підприємства відображаються в напрацюваннях наукових вітчизняних і зарубіжних вчених таких як: Бердар М.М., Близнюк О.П., Вінц, Ю. О., Григораш Т. Ф., Гуляєва Н.М., Ковальова А.О., Масюк Ю.В., Матвеева Н. В., Мочерний С.В., Поддєрьогін А.М., Подольська В. О., Полорзенко Д.В., Руденко М.І., Танклевська Н.С., Терещенко О. О., Цал-Цалко Ю. С. та ін..

Варто наголосити, що значний обсяг проблемних питань стосовно удосконалення формування та використання ресурсів фінансових підприємства в умовах сьогодення є не вирішеним і потребує нових обґрунтувань даного питання.

Мета і завдання дослідження. Метою написання дипломної роботи є вивчення стану фінансового підприємства і впровадження рекомендацій відносно удосконалення формування та використання ресурсів фінансових підприємства. Для здійснення визначеної мети важливо встановити та вирішити такі завдання:

- розглянути сутність ресурсів фінансових та окреслити засоби їх формування;
- встановити сутність планування та управління ресурсами фінансовими підприємства;

- дослідити підходи методичні, щодо аналізу та оцінювання дієвості використання ресурсів фінансових;
- виконати характеристику організаційно-економічна ПСП «Агрофірма «Перше Травня»;
- здійснити аналіз стану фінансового ПСП «Агрофірма «Перше Травня»;
- надати оцінку дієвості використання ресурсів фінансових ПСП «Агрофірма «Перше Травня»;
- зазначити напрями удосконалення генерування та застосування ресурсів фінансових ПСП «Агрофірма «Перше Травня»;
- виконати моделювання економіко-математичної оцінки рівня безпеки фінансової ПСП «Агрофірма «Перше Травня»;
- запропонувати ключові складові сукупності управління ресурсами фінансовими на підприємстві.

Об'єктом дослідження обрано фінансову звітність ПСП «Агрофірма «Перше Травня, а також його діяльність фінансово-господарська.

Предметом дослідження постає масив інформації, щодо сутності та особливостей генерування та застосування ресурсів фінансових на підприємстві.

Методи дослідження. У роботі використана сукупність методів та підходів, що дозволила реалізувати концептуальну єдність дослідження, а саме: аналіз та синтез, дедукція та індукція, системний підхід та моделювання.

Наукова новизна результатів отриманих пояснюється встановленням засад теоретичних, рекомендацій методичних і принципових підходів стосовно удосконалення формування та застосування ресурсів фінансових підприємства. Внаслідок дослідження отримано наступні наукові результати:

- встановлено, що фінансові кошти суб'єктів господарювання незалежно від змін майна створюються під час розподілу і перерозподілу сформованого національного продукту;

- визначено, що ресурси фінансові на підприємстві - це надходження грошові та доходи, котрі перебувають в користуванні підприємства і застосовуються з метою реалізації зобов'язань фінансових, оплати затрат поточних і затрат на збільшення виробничих потужностей і грошове заохочення робітників;

- доведено, що за рахунок здійснення оцінювання дієвості керування ресурсами фінансовими підприємства є ймовірність утворення основи для розробки нової чи покращення існуючої стратегії фінансової розвитку;

- встановлено, що впродовж 2016 - 2018 років в ПСП «Агрофірма «Перше Травня» площа с.-г. угідь динамічно змінювалась, проте в динаміці в 2020 році в порівнянні із 2016 роком площа с.-г. угідь зросла на 117 га., також і рілля. Підгрунтям фонду земельного на підприємстві є рілля, котра виступає найпродуктивнішою землею, в 2020 році площа ріллі мала значення 2487 га. Доцільно наголосити, що за період дослідження площа земельна загальна зросла на 4,9 %;

- визначено, що в ПСП «Агрофірма «Перше Травня» значення фондоддачі набуває тенденції росту у 2020 році порівнюючи із 2016 роком він збільшився на 0,11. Коефіцієнт обігу запасів дає можливість визначити швидкість обороту запасів для можливості реалізації завдання із продажу готової продукції. У 2020 році порівнюючи із 2016 роком знизився на 0,28 і в 2020 році мав значення 2,84 оборотів;

- коефіцієнт концентрації заборгованості виступає часткою залучених ресурсів у сукупному чистому сальдо балансу – вказує на розмір частини активів підприємства генерується із залучених ресурсів довгострокового і короткострокового характеру. У ПСП «Агрофірма «Перше Травня» цей показник в 2020 році мав значення 0,49, в розрізі п'яти років він зріс на 0,03. Власні кошти обігові ПСП «Агрофірма «Перше Травня» за період дослідження знизились, і в 2020 році в порівнянні з 2016 роком значення даного показника знизилось на 395 тис. грн., така ситуація говорить

про зменшення платоспроможності підприємства;

- з метою встановлення дієвого керування безпекою фінансовою підприємства доцільно застосовувати засоби моделювання економіко-математичного, що дає можливість впровадити механізми удосконалення існування системи економічної за рахунок безпосереднього пізнання об'єкту дослідження.

- Отримане регресійне рівняння є значним загалом і має значні коефіцієнти. Оскільки $R^2 = 0,81$ і є значущим, як ми вже довели, можна сказати, що це рівняння визначає цю модель на 81% і може бути використане в подальших розрахунках. У 2016 році даний показник інтегральний мав значення 20,074. У 2020 році в порівнянні з 2016 роком знизився на 0,177. У 2019 році цей показник знаходиться на середньому рівні між максимальним та мінімальним значеннями певних факторів ПСП «Агрофірма «Перше Травня» є досить стабільним і високоліквідним.

Практичне значення отриманих результатів свідчить про запропоновані практичні підходи до удосконалення формування і використання прибутку ПСП «Агрофірма «Перше Травня». Прикладне значення рекомендацій запропонованих відображається у практичному використанні у діяльності ПСП «Агрофірма «Перше Травня».

Публікації. За результатами здійсненого дослідження у фаховому виданні із економіки опубліковано 1 статтю обсягом 0,56 аркуша друкованого.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність фінансових ресурсів та джерела їх формування.

Дослідження ресурсів фінансових підприємств виступає вагомим проблемою в економіці, вивчення котрої останнім часом має надзвичайну увагу. Визначення ресурсів фінансових а також класифікація їх відображається у наукових здобутках учених, проте спільної точки зору з даного питання в реаліях сьогодення не існує. Враховуючи вищезазначене вивчення ресурсів фінансових підприємств залишається питанням актуальним. Економічні кошти підприємства створюються при виготовленні матеріальних цінностей, що характеризується переміщенням товарів і грошей. Сформовані поєднання до суті економічних ресурсів у сучасних наукових виданнях не завжди відповідають реальному змісту аналізованої групи. Характерно, що, досліджуючи ресурси фінансові, найчастіше автори мають на увазі кошти чи його фонди. Однак, безумовно, ресурси фінансові є ширшим поняттям, котре підтверджується спостереженням, що проводяться різними тимчасовими вторами.

Економічні кошти господарств незалежно від змін майна створюються під час розподілу і перерозподілу сформованого національного продукту. Участь також роль ресурсів фінансових у нарощеному відтворенні можна чітко встановити тільки в той час, коли буде теоретичне пояснення їх як фінансової групи. У фінансовій літературі також на сьогоднішній день відсутня загальна точка зору відповідно до встановлення економічних ресурсів, їх формули, способів впливу на ефективність господарювання. При широкому використанні в економічній літературі і практиці терміна «фінансові ресурси» його тлумачення відрізняється.

Фінансово-кредитний словник свідчить про те, що «ресурси фінансові є коштами грошовими, що є у директиві держави, підприємств і органів, і

застосовуються з метою відшкодування витрат і розвитку різних фондів і запасів» [36, с. 504].

Представлені трактування ресурсів фінансових пояснюються у вигляді чисто коштів грошових. Також відмінністю є те, що державні ресурси фінансові зрівнюються з ресурсами фінансовими господарств.

Загородній А.Г. наголошує на такому трактуванні ресурсів фінансових він стверджує, що «ресурси фінансові виступають масивом коштів, котрими розпоряджається держава і господарюючі суб'єкти» [7, с. 404].

Досліджуючи дане твердження, варто зазначити, що фінансові кошти визначають не кошти грошові загалом, а фінансові накопичення, фонди фінансові, з генеровані на підприємстві під час розподілу нового продукту і відрізняються цільовим призначенням.

Силка О.С., наголошує, що «ресурси фінансові постають накопиченнями грошовими та фондами грошовими, котрі утворюються на підприємстві, генеруючись у ході розподілу та перерозподілу продукту суспільного і доходу національного» [50].

Мочерний С.В. звертає увагу на те, що: «внаслідок того що гроші є сукупністю фінансових відносин, пов'язаних з концепцією створення і використання фондів грошових ресурсів з метою задоволення потреб розширеного відтворення, під економічними ресурсами необхідно мати на увазі гроші, що мають грошову конфігурацію, на відміну від матеріальних, трудовий і природних ресурсів. Даний стан безпосередньо впливає з суті коштів як конкретної сукупності валютних сортувальних взаємовідносин. Економічні кошти оцінюють як особливу зміну грошових відносин, що знаходить своє уособлення в сукупності прибутку, накопичень і відрахувань, що у майна і директиві господарюючих суб'єктів. Валютна модель економічних ресурсів вимагатиме безперервного надання збалансованості і зв'язку економічних, речових, трудовий та інших ресурсів, дотримання співвідношень їх розвитку і застосування» [36, с. 538].

В свою чергу Матвеева Н.В. зазначає: «у сучасних трактуваннях

визначення економічних ресурсів спостерігається можливість встановлення своєрідних якостей, дозволяють відзначити їх із єдиного обсягу фінансів. Під економічними ресурсами передбачають прибуток, що акумулюються підприємством внаслідок свого і позичкового капіталу у кошти з метою здійснення відтворення в інші різновиди ресурсів» [34, с. 18].

В супереч іншим Григораш Т.Ф. наголошує на тому, що: «ресурси фінансові є власними чи запозиченими коштами, котрими володіє підприємство, іншими словами сукупність всіх активів на підприємстві необоротних та оборотних» [17, с. 55].

Дослідження дефініцій різних авторів виявили, що фінансовий кошти - це складне формулювання, яке неможливо повністю порівнювати з грошовими коштами. За даних умов надзвичайно важко відзначити точний аспект, на основі якого можна визначити чисельні межі економічних ресурсів і дати характеристику їх специфіці на відміну від групи кошти грошові.

Масюк Ю.В. та Шкода А.В. в своїх дослідженнях акцентують увагу на тому, що: «ресурси фінансові вважаються головною ціллю в отриманні економічної стабільності, що дозволяють підвищувати повноваження на самовиживання в стихії ринкової, забезпечуючи обчислення відповідно до обов'язків перед державними органами і позикодавцями і дати прибуток власникам. Крім того під економічними ресурсами оптимально встановлювати які у майна чи використанні суб'єктів господарювання фінанси прибутку, накопичення і доход. Застосовувані виділитися з метою відтворення нарощеного, з метою суспільних потреб, матеріального стимулювання працівників, реалізації громадських проектів» [33].

Більшість експертів, з якими ми згодні, об'єктивно вважають, що ресурси фінансові підприємств це фінанси прибутку і доход, що перебувають у директиві господарюючого суб'єкта і призначені з метою виконання економічних обов'язків, фінансування витрат поточних та затрат, пов'язаних з масштабуванням виробництва і фінансовим стимулювання працівників аграрного товаровиробника. По суті будь-яка господарююча особа притягує

економічні кошти, застосовуючи для цього різні список джерел фінансування. Матеріальним підґрунтям всіх залучених економічних ресурсів є фінанси ресурси, але кожен ресурс фінансування має конкретні особливості і по-всякому впливає на сучасний і перспективний стан підприємства. В зв'язку з цим надзвичайно важливо для підприємства реалізовувати свідому економічну політику при підборі композиції ключів фінансування також могла оцінювати результати такого роду політики. Основними ключами розвитку економічних ресурсів підприємств є індивідуальні також залучені ресурси. До своїх належать: статутний капітал, демпферні відрахування, сукупний прибуток і дохід. До залучених – отримані дотації, сума, пайові та інші вклади, фінансові ресурси, мобілізовані на економічному ринку. Узагальнююча класифікація складу ресурсів фінансових підприємства представлена на рисунку 1.1.

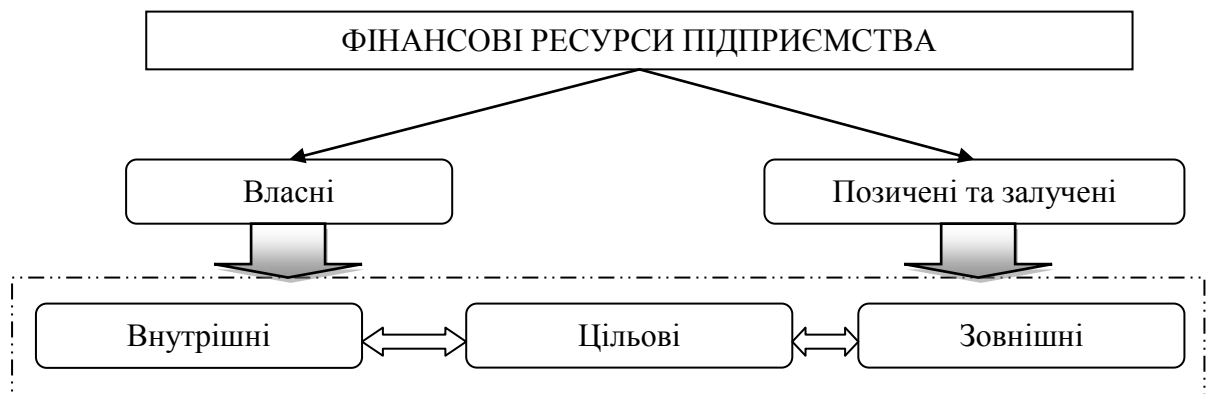

Рис. 1.1. Класифікація складу ресурсів фінансових підприємства.

Досліджуючи більш точно представлену класифікацію відмітимо, що в умовах генерування ресурсів фінансових підприємства сільськогосподарські можуть перебувати у таких різновидах відносин фінансових:

- на момент її генерування між власниками та безпосередньо підприємством;
- в ході існування підприємства між підприємством та його власниками;
- взаємодія із суб'єктом господарювання та різноманітними

організаціями, установами;

- за умов надання працівникам ресурсів фінансових на різноманітних умовах;

За умов генерування ресурсів фінансових виокремлюються такі ключові їх різновиди:

1) згідно з взаємовідносинами до підприємства: внутрішні також зовнішні;

2) згідно взаємовідносин до власників компанії: особисті також позикові;

3) згідно з термінами застосування: короткочасні також довготривалі;

4) згідно виду відплати: із зафіксованою вартістю також із плавучою вартістю.

Цілком сукупність економічних взаємин підприємства виявляється у переміщенні грошових фінансів і знаходить відображення у створенні і використанні економічних ресурсів господарства. Таким чином, економічні засоби підприємства створюються у зв'язку з цим, яким способом організація створить власні відносини.

Непочатенко О.О.: «в твердженні фінансові кошти представляють комплекс грошових накопичень і прибутку в фондовій і не фондовій конфігураціях, що формуються під час розподілу і перерозподілу доходи, перебувають у директиві підприємства з метою надання ходу нормального нарощеного відтворення, задоволення суспільних потреб персоналу, отримання доходу і фінансового формування підприємства» [58, с. 345].

Так, представлене вище свідчить про те, що ресурси фінансові, з одного боку це фонди грошові, а з іншого засоби грошові чи тільки кошти грошові, а відповідно до енциклопедії є нагромадженням.

Фінанси компаній відіграють значну роль у системі економічних взаємин суспільства. Вони застосовуються у сфері суспільного виробництва, де з'являються сукупний внутрішній ефект, матеріальні і нематеріальні блага, дохід національний. Саме з цієї причини від капіталу підприємств буде

залежати рівень задоволення соціальних потреб і економічної стабільності держави. У зв'язку з цим велике значення знаходить вивчення наукових підходів до класифікації економічних ресурсів з метою оптимізації джерел розвитку і їх ефективного використання. Розглянемо на рисунку 1.2. класифікаційні ознаки ресурсів фінансових підприємства.

Рис. 1.2. Класифікаційні ознаки ресурсів фінансових підприємства.

За твердженням Рубахи М.В.: «використання приватних економічних ресурсів має кілька позитивних сторін, у тому числі надання найвищого ступеня економічної самостійності, ліквідності і платоспроможності, але також прибутковості внаслідок економії в позичкового відсотка. Разом з позитивними нюансами використання власного капіталу необхідно зосередити інтерес, що обмежує можливості підприємства у залученні додаткових ресурсів з метою підвищення рентабельності» [47, с. 124].

Близнюк О.П. доводить, що: «залучені ресурси представлені отриманими на економічному ринку недовготривалими і довгостроковими кредитами. Поряд з перспективою безмежного допуску до кредитних знарядь

як позитивним акцентом використання залучених коштів, вимога його отримання зокрема, період кредитування, прибуткова сума можуть бути досить важкими для суб'єктів господарювання, що скорочує зацікавленість до залучення економічних ресурсів подібного типу» [5, с. 53].

Домбровська С.О. зазначає: «на процедуру генерування і застосування економічних ресурсів суб'єктами господарювання впливають так само як внутрішні умови економічної політики підприємства, в такий спосіб і зовнішні вимоги бюджетно-податкова стратегія держави і становище фінансового формування. До внутрішніх належать: підприємство управління економічними ресурсами, формування взаємозв'язку реалізована зі створенням, якість економічного, податкового і адміністративного обліку, цінова стратегія, вивчення вартості конкурентів, якість концепції менеджменту, висока кваліфікація і мотивування персоналу. Зовнішніми умовами впливу на економічні кошти компаній вважають: законну галузь, суспільно-фінансове та суспільно-політичне становище, ступінь стагнації економіки, ступінь урегульованості вартості у кошти» [22, с. 50].

Ткаченко І.П. в своїх дослідженнях дотримується думки стосовно того, що: «результативність функціонування підприємств у довгому часу, високі темпи їх формування і підвищення конкурентоспроможності багато чому формуються ступенем застосування ресурсів фінансових, тому одне з головних течій економічної політики підприємств у нинішньому стадії вважається розвиток стратегії надання економічними ресурсами, що має бути спрямована на надання значних темпів збільшення доходів, мінімізацію економічних ризиків, надання необхідного ступеня ліквідності» [55, с. 47].

Підсумовуючи вищенаведене наголосимо, що, ресурси фінансові в деякій мірі є ключовою життєво необхідною системою, без якої не є можливою будь яка діяльність господарства. З ціллю результативного функціонування ресурси підприємства повинні завжди перебувати в постійному русі та перебувати, якнайбільше, у формі грошовій вигляді найбільш ліквідного активу. Для підтримки нормальної діяльності

фінансової, господарству надзвичайно важливо дієво керувати своїми ресурсами фінансовими, здійснюючи правильний розподіл їх за різновидами функціонування ф з урахуванням різноманітних періодів часу.

1.2. Планування та управління фінансовими ресурсами на підприємстві.

З ціллю реалізації запланованої операційної діяльності генеруються ресурси фінансові на підприємстві. Раціональність в формуванні і використанні ресурсів фінансових спонукає до стабільності не лише на рівні одного підприємства (мікро рівень), а й на рівні держави (макрорівень), оскільки ефективне товарне виробництво підприємства є запорукою фінансової сили.

Ресурси фінансові з моменту початку функціонування підприємства генеруються завдяки коштам, котрі одержані від вкладів, розміщення акцій, паїв і коштів бюджетних. За умов користування ресурсами фінансовими підприємства проявляється явище, котре має назву відносини фінансові. Здійснюють контроль етапів обороту коштів в сукупності видів діяльності господарства. Передумовами виникнення відносин фінансових є такі способи фінансування підприємницької діяльності, як самофінансування, взаємне фінансування господарств, кредитування банківське, фінансування за рахунок ринкових механізмів капіталу, фінансування бюджетне. Також останній час набирають популярності такі форми кредитування діяльності підприємства, як факторинг та лізинг. Проте, на сьогоднішній день жодне підприємство не обмежується лише самофінансуванням, а дотримується позиції щодо залучення додаткових коштів з інших джерел, зокрема, ринку капіталу. При цьому, мобілізація ресурсів на ринку капіталу може здійснюватися такими способами, як: пайове та боргове фінансування. Однак, дані методи фінансування мають деякі недоліки. Так, пайовому методу властива обмеженість ресурсів, що залучаються, а борговому - складність у реалізації, недоступність для великої кількості підприємств

малого та середнього бізнесу. Деякі недоліки даних способів можуть долатися за допомогою використання методу банківського кредитування, яке за останні кілька років є досить раціональним і ефективним.

За твердженням Вінц Ю.О.: «діяльність ринкової економічної концепції в Україні допустима за умови збільшення продуктивності застосування економічних ресурсів. У цілях надання ефективного управління цим процесом на фірмах повинна розроблятися спеціальна економічна стратегія, спрямована на залучення економічних ресурсів. Стратегія розвитку валютних ресурсів є частка єдиної валютної стратегії фірми, що полягає у забезпеченні необхідного ступеня самофінансування його виробничого формування. Аналіз ресурсного потенціалу підприємства і сукупності працівників, матеріальних і економічних ресурсів гарантує можливість реалізації його повніше, одноманітність техніко-фінансових елементів розподілу ресурсів у всіх ступенях науково-технічної структури» [8, с. 326].

Керівництво ресурсами фінансовими підприємства - це комплекс спрямованих методів, процесів, важелів, методів на різноманітні різновиди капіталів з ціллю досягнення конкретного результату. Метою керування економічними ресурсами компанії вважається встановлення ліній оптимізації ключів їх розвитку.

Ресурси фінансові вважаються одними з найважливіших з метою надання роботи господарств різновидів ресурсів. Важливість економічних ресурсів на фінансово-господарській роботі підприємства обумовлюється їх можливістю швидко видозмінитися в матеріальні, нематеріальні, науково-технічні, сучасні та інші різновиди ресурсів. На жаль, необхідно встановити, що на сьогоднішній день українські компанії більше в цілому урізані в доборі економічних ресурсів згідно з фактором їх відсутності, наявність цих приватних джерел фінансів мало виявляються вони не завжди ефективні. Таким чином, потрібно підкреслити, що одним з основних питань, з яким зустрічаються суб'єкти господарювання в сучасних умовах, є незадовільна ефективність підприємства управління його економічними ресурсами.

За словами Малій О.Г. «фінансові кошти – це комплекс фондів, що у функціонують для забезпечення роботи суб'єктів господарювання також виконують оборот у валютної формі. Економічні кошти завжди перебувають у власності тих чи інших суб'єктів також застосовуються з метою вирішення встановлених питань» [31, с. 73].

Концепція управління ресурсами фінансовими є комплекс змін і методів, основу яких здійснюється керівництво валютним витком і економічними ресурсами. Ця концепція буде оцінюватися результативною тільки в той час, якщо вона дозволить не тільки доцільно використовувати існуючі кошти, але і гарантувати комплексний відбір можливостей подальшого формування підприємства. Основні нюанси управління ресурсами фінансовими підприємства наведені на рисунку 1.3.

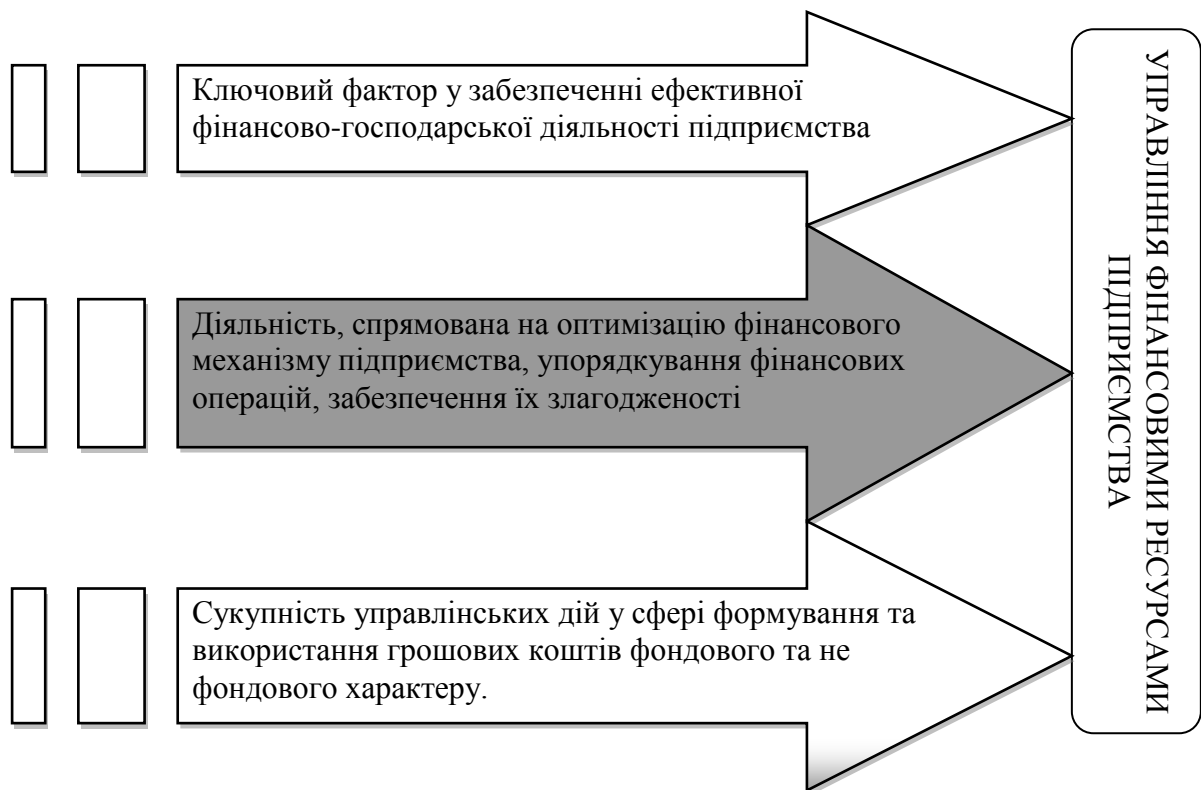

Рис. 1.3. Основні нюанси управління ресурсами фінансовими підприємства.

З метою докладного вивчення характерних рис ходу керування ресурсами фінансовими господарства постає проблема встановлення

механізму фінансового. Механізм фінансовий – це комплекс методів і змін, приладів, методів і важелів впливу на становище і формування предмета. Виходячи з встановлення фінансового пристосування, можна відзначити, що система керування ресурсами економічними господарства, згідно з нашим судженням, це комплекс фінансів і методів впливу на предмет управління розвитку, розподілу і застосування економічних ресурсів. Система керування ресурсами економічними господарства відкривається у вигляді об'єкт, предмет, суб'єкти, категорії ключових повніше, основ, методів. Звичайно, об'єктом керування ресурсами економічними господарства є врегулювання економічних струменів з метою надання їх збалансованості, достатності, оптимальності. Об'єкт керування ресурсами економічними підприємства впливає з його основної проблеми - надання фінансування підприємства в належному розмірі. Об'єкти керування ресурсами фінансовими підприємства представлені на рисунку 1.4.

Рис. 1.4. Об'єкти керування ресурсами фінансовими підприємства.

Організаційний склад концепції управління ресурсами підприємства (суб'єкти управління), а також її професійна структура можуть бути створені різними способами в залежності з розміром підприємства і типу його роботи.

Для великого підприємства найбільш властиве відділення особливої роботи, керованої віце-президентом з фінансів (економічним начальником), що, як і принцип, містить бухгалтерію і економічний відділення. У малих фірмах роль менеджера фінансового зазвичай здійснює головний бухгалтер.

За твердженням Вінц Ю.О.: «керівництво економічними ресурсами може бути спрямоване на досягнення наступних цілей: самовиживання підприємства в умовах конкурентної боротьби; ухилення руйнування також значних економічних провалів; першість у боротьбі з суперниками; підвищення ринкової ціни фірми; результат застосовних темпів збільшення фінансового потенціалу фірми; збільшення розмірів виготовлення та здійснення; підвищення доходів; зниження втрат; надання прибуткової роботи» [8, С. 330].

При керуванні ресурсами економічними господарства слід використання цілого підходу, який підпорядкований єдиній меті формування підприємства також встановлює раціональність адміністративної постанови у зв'язку з вимогами, що утворюється під впливом внутрішньої і зовнішньої сфери підприємства. Основним курсом управління економічними ресурсами підприємства є самооптимізація ходу розвитку і застосування ресурсів підприємства. Кращий вид розвитку і застосування економічних ресурсів базується на використанні системно-заключного підходу до управління капіталами. У основі цього підходу знаходиться раціональність адміністративного постанови, що характеризується створюваної ситуацією під впливом умов суспільства.

За визначенням Балашова О.В.: «формуючи ресурси фінансові частіше за все застосовують наступні види стратегій: 1. Залучення коштів власних з метою збільшення бази ринкової. 2. Поєднання ресурсів фінансових підприємств з метою виконання визначених проектів на ринках. 3. Генерування всіх можливих фінансування джерел з метою генерування і виконання інноваційних проектів на підприємстві. 4. Генерування коштів донорських крупних фірм. 5. Перехресне фінансування» [2, с. 37].

В сучасних умовах господарської а також економічної незалежності підприємств, дієве фінансування їх функціонування є вагомим підставою для встановлення сталого розвитку і стійкості господарювання. Мета забезпечення продуктивності фінансування приймається рішення за допомогою система управління економічними ресурсами, що також дає особливу роль науковим дослідженням у конкретній галузі.

1.3. Методичні підходи в аналізі і оцінюванні ефективності використання фінансових ресурсів.

У сучасних переломних умовах функціонування суб'єкти господарювання всіх сфер економіки України надають все більшу роль проблемам поліпшення елементів управління роботою підприємств у відповідності з передовими закликами фінансового простору. Істотну участь у концепції менеджменту роботи кожного підприємства сьогодні має присутність питань фінансування поточної роботи, підвищення питомої ваги дебіторської і позичкової заборгованості, зниження економічної самостійності підприємств захоплює ревізорська роль управління і її похідні, зокрема аналіз і дослідження роботи підприємства і його економічного капіталом. Значним кроком оцінки і розгляду економічного капіталу підприємства є аналіз і вивчення безпосередньо його економічних ресурсів. У практиці колосальне число підприємств різних сфер економіки застосовує загальноприйняті технології оцінки грошових ресурсів без урахування характерних рис їх роботи і загальногалузевої особливості.

Як зазначає Горбан А.П.: «з практичної точки зору функціонування більшої кількості українських підприємств в ході керування ресурсами фінансовими підприємства першим етапом виступає оцінювання ресурсів фінансових, здійснення якого має на меті:

- дослідження складу ресурсів фінансових підприємства;
- виявлення відмінних рис існуючих різновидів економічних ресурсів

підприємства; вивчення підходів до застосування і управління економічними ресурсами» [15, с. 26].

Методичні етапи оцінювання ресурсів фінансових на підприємстві відображено у додатку А.

Перший етап оцінювання ресурсів фінансових підприємства має на меті здійснення класифікації ресурсів фінансових підприємства із врахуванням відмінностей діяльності (зокрема, і галузевих).

Ймовірні комбінації стосовно класифікації ресурсів фінансових на підприємстві, з генеровані виходячи із аналізу наукової а також спеціалізованої літератури, представлені в додатку Б. Відповідно до виконаної систематизації існуючих економічних ресурсів компанії на другій стадії доречне здійснення розгляду ресурсів їх текстури. З цією ціллю можливо використовувати перпендикулярний метод економічного розгляду і здійснити оцінку економічної стабільності підприємства з метою визначення надлишку або нестачі економічних ресурсів досліджуваного підприємства.

На третій стадії виконання оцінки економічних ресурсів підприємства правильним є формування відмінних рис існуючих різновидів економічних ресурсів на основі виконаної систематизації також отриманих результатів відповідно до розгляду складу економічних ресурсів досліджуваного підприємства. Говорячи іншими словами, третій етап пропонованої технології являє собою синтез результатів перших двох стадій.

На четвертій стадії повинен проводитися аналіз існуючих підходів до застосування ресурсів фінансових підприємства. З метою цього необхідно вивчити тенденції застосування грошових ресурсів фірми. Подібними тенденціями можуть бути:

- понесення затрат на виготовлення та продаж продукції, послуг, реалізацію робіт;
- реалізація важливих інвестицій, призначених для масштабування виробництва за рахунок оновлення до новітнього стану прогресу науково-технічного;

- проведення інвестицій фінансових у засоби основні і активи нематеріальні;
- вкладення ресурсів фінансових підприємства у інструменти фінансові;
- генерування фондів і резервів;
- здійснення діяльності в соціальній та благодійній сферах.

П'ятий період методології оцінювання ресурсів економічних підприємства має передбачати аналіз продуктивності управління подібними ресурсами. При цьому необхідно підкреслити, що оптимально оцінити ефективність подібного управління так само як з якісної, так і з чисельної сторони. Високоякісна область керування ресурсами економічними господарства може бути охарактеризована ощадливим і рентабельним застосуванням ресурсів економічних за умови виконання виробничої роботи, всіх різновидів умовних обов'язків, надання необхідного ступеня якості товару досліджуваного підприємства. Також, потрібно дати оцінку результативності діяльності менеджерів компанії. Чисельний аналіз продуктивності керування економічними ресурсами здатний реалізуватися із застосуванням інструменту економічного розгляду відповідно до існуючих сучасних цілей, які встановлюються перед системою керування економічними ресурсами підприємства.

Варто погодитися з твердженням Дмитришина М.В. відносно того, що: «при виконанні оцінювання продуктивності управління економічними ресурсами підприємства в сучасних умовах функціонування знаходять важливість проблеми розгляду руху валютних потоків за різними типами роботи підприємства зокрема, відповідно до операційної, фінансової і інвестиційної. З метою даної місії раціонально використовувати інструмент вертикального та горизонтального дослідження з метою оцінювання ключових елементів форми № 3 Звіт про рух грошових коштів. Внаслідок проведення оцінки продуктивності управління економічними ресурсами підприємства можна сформулювати основу з метою вивчення нової або

поліпшення існуючої економічної стратегії розвитку» [20, с. 132].

Шоста стадія оцінки економічних ресурсів підприємства передбачає здійснення дослідження виконання прибуткової і затратної частки економічного проекту роботи підприємства. З метою цього доречно грамотно використовувати інструмент горизонтального аналізу показників економічного проекту, зокрема, здійснювати оцінку і вивчення показників прибутку від усіх різновидів роботи підприємства, їх співвідношення встановленому значенню. Порівняно параметрів витрат необхідно виділити, що вимагає докладного розгляду склад собівартості що видається підприємством, але також праці і послуг, виконуваних і наданих. З цією метою раціонально використовувати інструмент факторного аналізу.

Сьома стадія технології оцінювання економічних ресурсів компанії передбачає врахування результатів шостої стадії також передбачає здійснення оцінювання виконання планових завдань згідно з ознаками доходів, виявлення факторів відхилень з економічних проектів та здійснення факторного аналізу доходів. Факторний аналіз доходи з реалізації товару здатний прокладатися відповідно до окремих її типів із застосуванням методу ланцюгових постановок зі значенням впливу різних умов. Відомо, що на обсяг доходів має великий вплив кілька умов: різновид і склад товару, робіт, послуг; вартості та розміри виготовлення та здійсненні (виконання, забезпечення); первісна ціна товару, послуг та інше.

Восьма стадія запропонованої технології передбачає реалізацію оцінки ймовірності настання банкрутства компанії. У сучасних умовах функціонування використання інструменту оцінки можливості банкрутства при оцінці продуктивності управління економічними ресурсами підприємства важливо, оскільки в нинішніх умовах функціонування все більше компаній стає банкрутами, але таким чином, з метою запобігання подібних напрямків і оперативного продажу сан реалізувати подібну оцінку.

Дев'ята стадія оцінювання ресурсів фінансових підприємства передбачає дослідження рівноваги фінансової, здійснення котрого має на

меті дослідження відповідності встановленим стандартам фінансування функціонування підприємства. Насамперед, реалізовується:

- аналіз врахування постулатів золотого принципу балансу;
- аналіз врахування постулатів золотого принципу фінансування;
- аналіз врахування постулатів структури вертикальної капіталу

Петряєва З.Ф. зазначала: «завершальним кроком оцінювання економічних ресурсів підприємства є реалізація узагальнення отриманої відповідно до результатів виконаної оцінки даних із метою розвитку висновків відповідно до модернізації підходів до управління економічними ресурсами підприємства. У основі отриманих даних управління компанії зможе здійснювати вагові адміністративні постанови відповідно до: розвитку економічної стратегії формування підприємства; розвиток економічних проектів роботи підприємства; вибір найбільш відповідних течій застосування економічних ресурсів підприємства; встановлення вузьких зон у роботі підприємства відповідно до економічних потоків і економічних ресурсів підприємства тощо» [39, с. 124].

Таким чином, реалізація порекомендованих стадій технології оцінювання фінансових ресурсів компанії дасть можливість покращити існуючу концепцію управління економічними ресурсами компанії і сформуванню науково-практичну базу з метою прийняття виважених адміністративних рішень згідно з обранням подальших напрямів роботи та вдосконалення підприємства.

Висновки до розділу 1.

1. Ресурси фінансові господарюючих суб'єктів у незалежності від власності форм створюються під час розподілу і перерозподілу сформованого національного продукту. Участь та роль економічних ресурсів у нарощеному відтворенні можна чітко встановити тільки в той час, якщо буде їх теоретичне пояснення у вигляді категорії економічної.

2. Ресурси фінансові підприємств – це фінансові прибутки та дохід, що у володінні господарства і призначені з ціллю виконання економічних обов'язків, фінансування поточних витрат і затрат пов'язаних із розширенням виробництва і фінансовим стимулюванням робітників аграрного товаровиробника. По суті будь-яка господарююча особа залучає ресурси фінансові, застосовуючи для цього різні джерела фінансування. Основою всіх залучених економічних ресурсів є ресурси фінансові, але кожен ресурс фінансування має конкретні особливості і по-всякому впливає на нинішній і перспективний стан підприємства.

3. Загалом сукупність відносин фінансових на підприємстві характеризується рухом коштів грошових та безпосередньо відображається у генеруванні і застосуванні ресурсів фінансових суб'єкта господарюючого. Саме тому, ресурси фінансові на підприємстві генеруються відповідно до того, котрим чином господарюючий суб'єкт формує свої відносини.

4. Керування ресурсами фінансовими на підприємстві виступає комплексом чітко визначених методик, операцій, прийомів, важелів, відносно різновидів фінансів з ціллю отримання зазначеного результату. Ціллю керування ресурсами фінансовими підприємства виступає трактування шляхів оптимізації джерел формування.

5. Ресурси фінансові найважливішим різновидом ресурсів з ціллю забезпечення функціонування господарюючих суб'єктів. Важливість ресурсів фінансових в діяльності фінансово-господарській підприємства пояснюється їх можливістю миттєво перетворюватися на нематеріальні, матеріальні, інноваційні, технологічні, а також інші різновиди ресурсів.

6. Система керування ресурсами фінансовими виступає поєднанням форм та методів, ґрунтуючись на котрих реалізовується керування оборотом грошовим і ресурсами фінансовими. Така система вважатиметься дієвою лише за умов, надання можливості не тільки раціонально застосовувати ресурси наявні, а й задовольняти пошук системний ймовірностей подальшого розвитку підприємства.

7. За рахунок здійснення оцінювання дієвості керування ресурсами фінансовими підприємства доцільно сформувавши основу для генерування нової або покращення діючої фінансової стратегії розвитку.

8. Сукупне дотримання стадій методології оцінювання ресурсів фінансових підприємства надає можливість покращити функціонуючу систему керування ресурсами фінансовими підприємства і згенерувати науково-практичну основу з метою ухвалення зважених керівних рішень відносно визначення перспективних шляхів функціонування і розвитку підприємства.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства

Приватне сільськогосподарське підприємство «Агрофірма «Перше Травня» утворене 11 травня 1998 року. Юридичною адресою підприємства є 53500, Україна, 53500, Дніпропетровська обл., Томаківський район, селище міського типу Томаківка, вулиця Матросова, будинок 3. Директор підприємства Бардадим Галина Віталіївна.

Підприємство створено з метою отримання прибутку за рахунок здійснення сільськогосподарської діяльності. Основною метою діяльності виступає вирощування культур зернових (крім рису), бобових культур і насіння культур олійних, іншими видами діяльності є розведення худоби великої рогатої порід молочних, розведення кіз і овець, свиней розведення, допоміжна діяльність у рослинництві, оптова торгівля зерном, необробленим тютюном, насінням і кормами для тварин. Підприємство є самостійним суб'єктом господарювання та має право юридичної особи. В своїй діяльності підприємство керується законодавчими актами України та іншими нормативно-правовими документами.

Підприємство дотримується встановлених законом норм, щодо тривалості робочого тижня він складається з 40 годин. Робочий день триває з 8.00 до 17.00. Середньорічна кількість працівників на підприємстві 75 чоловік .

Земля в сільськогосподарському виробництві постає у ролі ресурсу природного а також одночасно об'єкта природного, є головним засобом виробництва, просторовим підґрунтям реалізації діяльності, що трансформуються в капітальний актив, виражаються властивостями, котрі не мають аналогів, покращуючи родючість ґрунту. Ключова відмінність землі ґрунтується на неможливості заміни будь яким іншим ресурсом, часто

обмежена рамками економічної пропозиції. Структурні зміни складу земельних угідь ПСП «Агрофірма «Перше Травня» наведена в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Динаміка і структура земельних ресурсів, землезабезпеченість ПСП
«Агрофірма «Перше Травня»

Показник	2016 р.		2017 р.		2018 р.		2019 р.		2020 р.		2020 р. у % до 2016 р.
	га	%	га	%	га	%	га	%	га	%	
Загальна площа земельна	2400	100	2443	100	2443	100	2381	100	2517	100	104,9
В т.ч. с-г угідь	2298	95,8	2379	97,4	2379	97,4	2285	95,9	2502	99,4	108,9
З них ріллі	2196	91,5	2315	94,8	2315	94,8	2189	91,9	2487	98,8	113,3
інші земельні угіддя	102	4,25	64	2,6	64	2,6	96	4,1	30	1,2	29,4
Приходиться на 1 робітника: -											
с-г угідь	27,7	х	31,3	х	31,3	х	33,6	х	33,4	х	5,7
- ріллі	26,5	х	30,5	х	30,5	х	33,2	х	33,2	х	6,7

Проаналізувавши інформацію в таблиці 2.1 доцільно зазначити, що впродовж 2016 - 2018 років в ПСП «Агрофірма «Перше Травня» площа с.-г. угідь динамічно змінювалась, проте в динаміці в 2020 році порівнюючи із 2016 роком площа с.-г. угідь зросла на 117 га., також і рілля. Підгрунтям фонду земельного на підприємстві є рілля, котра виступає найпродуктивнішою землею, в 2020 році площа ріллі мала значення 2487 га. Доцільно наголосити, що за період дослідження площа земельна загальна зросла на 4,9 %.

Як наголошує Власова Н.О.: «продукція товарна є частиною складовою продукції валової, котра має реалізовуватися. [77, с.69].

Здійснюючи розрахунок структури, весь обсяг товарної продукції прийнятий за 100% (табл. 2.2). Найбільший обсяг займає продукція продукція галузі рослинництва: її доля в складі продукції товарної займає 98,1 % в 2020 році. Тваринництво в загальній структурі посідає 1,6 % від загальної вартості продукції товарної. Продаж іншої продукції, робіт та

послуг в загальній сукупності посідають відповідно 0,3 % у 2020 році.

Таблиця 2.2

Склад і структура товарної продукції ПСП «Агрофірма «Перше
Травня»

Вид продукції	2016 р.		2017р.		2018 р.		2019 р.		2020 р.	
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%
Озима пшениця	757,3	7,87	1199,8	9,10	2763,4	16,3	4895,3	21,5	6102,5	20,5
Кукурудза на зерно	1302,2	13,53	2189,6	16,6	3102,2	18,3	7999,5	35,1	6102,4	20,5
Ячмінь озимий			131,6	1,0	495,3	2,9	1202,4	5,3	741,7	2,5
Ячмінь ярий	53,9	0,56	84,1	0,64	175,9	1,04	192,3	0,84	449,9	1,5
Соняшник	6978,8	72,53	9102,3	69,00	10012,3	59,1	7895,9	34,7	15421,4	51,9
Гречка	48,9	0,51	44,6	0,34	51,4	0,3	85,5	0,4	38,5	0,13
Інша продукція рослинництва	189,3	1,97	79,6	0,60	10,2	0,06	54,3	0,2	287,4	0,97
Всього по рослинництву	9330,4	96,97	12831,6	97,27	16610,7	98,08	22325,2	98,01	29143,8	98,05
Свині	162,3	1,69	112,7	0,85	89,7	0,53	161,2	0,71	289,5	0,97
ВРХ	3,4	0,04	98,6	0,75	64,3	0,38	189,9	0,83	199,8	0,67
Інша продукція тваринництва	50,1	0,52	64,8	0,49	76,8	0,45	40,1	0,18		
Всього по тваринництву	215,8	2,24	276,1	2,09	230,8	1,36	391,2	1,72	489,3	1,65
Реалізація продукції іншої, робіт, послуг	75,4	0,78	83,4	0,63	94,6	0,56	63,2	0,28	90,1	0,30
Всього підприємству	9621,6	100	13191	100	16936	100	22779,6	100	29723,2	100

Доцільно акцентувати увагу на те, що за період дослідження на ПСП «Агрофірма «Перше Травня» значно збільшилися обсяги продажу продукції, а саме у 2020 році, порівнюючи із 2016 роком зросли на 20101,6 тис. грн. Дану ситуацію можна пояснити зростанням виробництва рослинництва продукції. Найбільш ефективними рослинами, які вирощуються на підприємстві виступають зернові і технічні. За рахунок того, що галузь рослинництва є більш прибутковою, ПСП «Агрофірма «Перше Травня» планує віддати перевагу вирощуванню ярих зернових, а також соняшника.

Динамічні зміни товарної продукції ПСП «Агрофірма «Перше Травня» взагалі по підприємству за період дослідження зображені на рисунку 2.1.

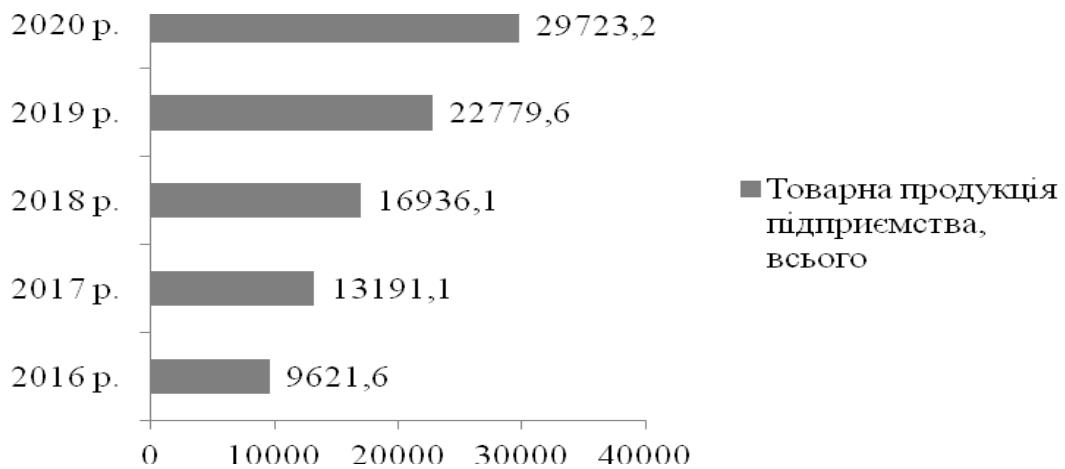

Рис. 2.1. Динамічні зміни товарної продукції ПСП «Агрофірма «Перше Травня» взагалі по підприємству за 2016-2020 рр.

Проводячи аналіз рисунку 2.1. варто зазначити, що динаміка продукції товарної на підприємстві постає позитивною і з кожним роком дослідження набуває тенденції росту, дана ситуація підтверджує дієву маркетингову а також збутову політику на підприємстві.

З ціллю знаходження рівня спеціалізації формується ранжируваний ряд, та обчислюється коефіцієнт спеціалізації (табл. 2.3):

$$K = 100 : (\sum PV_i (2i - 1)), \quad (2.1)$$

де PV_i - вага питома i -го різновиду продукції товарної в цілому її об'ємі;

i – порядкове значення незалежних видів продукції у їх вазі питомій.

Таблиця 2.3

Ранжируваний ряд питомої ваги окремих видів продукції, %

Рік	1	2	3	4	5	6	7	8	K
2016	73,07	39,72	38,25	11,2	5,4	5,5	-	-	0,57
2017	67,5	55,2	47	6,3	8,1	6,6	2,6	-	0,53
2018	60	53,7	79,5	19,6	9,9	5,5	5,2	4,5	0,44
2019	35,8	68,6	102,5	41,3	8,1	8,8	9,1	4,5	0,38
2020	52,4	61,8	98,5	17,5	14,4	5	9,1	1,5	0,37

Значення коефіцієнта К до 0,20 про низький стан спеціалізації на підприємстві; 0,21 - 0,40 - середній; 0,41 - 0,60 - високий; 0,61 і більше – зазначає про спеціалізацію поглиблену на підприємстві.

ПСП «Агрофірма «Перше Травня» за період дослідження мало переважно високий та середній рівні спеціалізації

Зміну динаміки основних та оборотних засобів ПСП «Агрофірма «Перше Травня» за 2016-2020 рр. у таблиці 2.4.

Таблиця 2.4

Зміна основних та оборотних засобів, стан забезпеченості і ефективність їх використання в ПСП «Агрофірма «Перше Травня»

Показник	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.	Відношення 2020 р. до 2016 р.,%
Середньорічна вартість основних фондів, тис. грн.	5427,50	5906,00	6859,00	9241,00	11679,00	215,18
Середньорічна вартість оборотних фондів, тис. грн.	5615,00	7138,50	10944,00	12858,50	13092,00	233,16
Фондозабезпеченість в розрахунку на 100 га с.-г. угідь, тис. грн.	240,37	257,12	299,09	410,57	481,21	200,20
Фондоозброєність праці в розрахунку на 1 середньорічного працівника, тис. грн.	63,85	80,90	102,54	138,61	162,21	254,03
Фондовіддача в розрахунку на 100 грн. основних фондів, грн.	180,73	219,34	241,80	243,18	248,01	137,23
Фондомісткість 100 грн. валової продукції, грн.	55,33	45,59	41,36	41,12	40,32	72,87
Вартість оборотних фондів в розрахунку на 100 га с.-г. угідь, тис. грн.	248,67	310,77	476,45	568,46	539,43	216,93

Дослідження таблиці 2.4, свідчить про те, що вартість середньорічна

фондів основних із кожним наступним роком дослідження розвивалася в тенденції до збільшення. Порівнюючи 2020 рік із 2016 роком зазначимо, що вартість середньорічна фондів основних зросла на 6252 тис. грн., а у відсотковому значенні на 115,18 %.

У ПСП «Агрофірма «Перше Травня» фондозабезпеченість в 2020 році порівнюючи з 2016 роком зросла на 240,84 тис. грн., чи на 100,2%. На ПСП «Агрофірма «Перше Травня» фондівіддача кожного досліджуваного року зростає, в 2020 році у порівнянні із 2016 роком зросла на 67,28 тис. грн. Дана зміна говорить про ефективне застосування в процесі виробництва праці засобів.

Дослідження динаміки ресурсів трудових і дієвість їх застосування в ПСП «Агрофірма «Перше Травня» представлений в таблиці 2.5.

Таблиця 2.5.

Зміна ресурсів трудових та ефективність їх використання в ПСП
«Агрофірма «Перше Травня»

Показник	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.	Відношення 2020 р. до 2016 р.
Валова продукція в постійних цінах 2016 р., тис. грн. - всього:	9707	12835	16598	11995	21845	225,04
в т.ч. в рослинництві	9602	12714	15987	11245	21122	219,97
в тваринництві	105	121	611	750	723	688,5
Середньорічна кількість працівників, осіб – всього:	83	76	69	68	75	90,36
в т.ч. в рослинництві	72	64	57	57	64	88,88
в тваринництві	13	12	13	11	11	84,61
Річна продуктивність праці, тис. грн. – всього:	116,95	168,88	240,42	176,39	291,26	249,05

Проаналізувавши таблицю 2.5 зазначимо, що продукція валова в цінах

постійних має чітку тенденцію до зростання в 2020 році у порівнянні із 2016 роком аналізоване значення зросло на 12138 тис. грн. Така ситуація говорить про те, що ПСП «Агрофірма «Перше Травня» збільшує об'єми виробництва і продажу готової продукції.

Структурна зміна валової продукції в постійних цінах 2016 року зобразимо на рисунку 2.2.

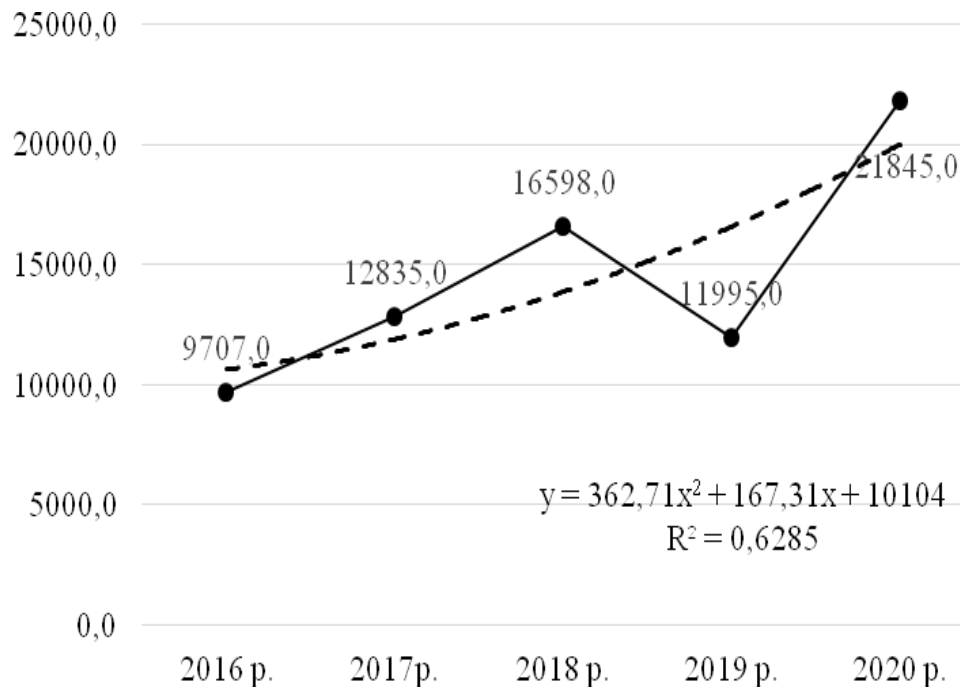

Рис.2.2 Структурна зміна валової продукції в цінах постійних 2016 року ПСП «Агрофірма «Перше Травня».

В ПСП «Агрофірма «Перше Травня» праці продуктивність річна в 2020 році, порівнюючи із 2016 роком загалом зросло на 174,31 тис. грн.

2.2. Аналіз фінансового стану ПСП «Агрофірма «Перше Травня»

Аналіз стану фінансового – це один із найважливіших етапів оцінки результатів, досягнутих підприємством. Зростання технологій та постійна трансформація методів управління бізнесом надають безпосередній та великий вплив на фінансову складову організації. Тому аналізування

діяльності підприємства та його економічна звітність, як вивчення основних коефіцієнтів, що дають оцінку поточного стану, дозволяють спрогнозувати кроки модернізації бізнес-процесів. Майновий стан ПСП «Агрофірма «Перше Травня» досліджено в таблиці 2.6.

Таблиця 2.6.

Дослідження показників майнового стану ПСП «Агрофірма «Перше Травня»

Показник	2016р.	2017р.	2018р.	2019р.	2020р.	Відхилення 2020 р. до 2016 р. (+;-)
Частка оборотних фондів виробничих	0,67	0,48	0,56	0,54	0,57	-0,10
Частка основних засобів в активах	0,51	0,39	0,34	0,41	0,49	-0,02
Коефіцієнт зносу основних засобів	0,34	0,31	0,28	0,29	0,34	-
Коефіцієнт оновлення основних засобів	0,15	0,11	0,21	0,25	0,15	-
Частка виробничих оборотних активів	0,33	0,29	0,36	0,30	0,28	-0,05
Частка оборотних виробничих фондів в обігових коштах	0,67	0,49	0,54	0,49	0,56	-0,11
Коефіцієнт мобільності активів	0,99	1,38	1,74	1,12	1,06	0,93

Проаналізувавши значення запропонованої вище таблиці звернемо увагу на те, що частка оборотних виробничих фондів у 2020 році порівнюючи із 2016 роком знизилась на 0,10. Частка основних засобів у активах постає відношенням вартості залишкової засобів основних до суми загальної активів. За період, що аналізується (2016-2020 рр.) частка основних засобів в активах знизилась на 0,02. Таке зниження є негативним, проте значного впливу на підприємство не має.

Коефіцієнт мобільності активів описує розмір капіталу оборотного на одиницю потоку грошового, пояснює можливу здатність перетворення

активів у активи ліквідні. Нормативним рівнем коефіцієнта є 0,5. Сприятливим для підприємства є збільшення коефіцієнта. В ПСП «Агрофірма «Перше Травня» зазначений показник у 2020 році був 1,06 таке значення є позитивним. Дослідивши майновий стан ПСП «Агрофірма «Перше Травня» варто наголосити, що наявність майна на підприємстві є задовільною, проте оновлення основних засобів варто проводити активніше.

Ділова активність ПСП «Агрофірма «Перше Травня» досліджена в додатку В.

Прибутки ресурсні засвідчують обсяг доходів від продажу продукції, котра відповідає однієї грошової одиниці фондів, вкладених у діяльність підприємства. В ПСП «Агрофірма «Перше Травня» показник ресурсовіддачі в 2020 році порівнюючи із 2016 роком знизився на 0,01.

Оборотність коштів обігових визначає кількість оборотів, що ці кошти здійснюють за плановий період. Коефіцієнт оборотності обігових коштів у 2020 році порівнюючи із 2016 роком зменшився на 0,19, це стверджує про неефективність застосування обігових коштів.

Тютюнник Ю.М. звертає увагу на те, що: «фондовіддача засобів основних характеризується показником, котрий надає інформацію про матеріал товарний вихідний котрий виражається у вартісному за одиницю середньомісячної вартості засобів основних, котрі приймають участь у виготовленні даних продуктів. Даний показник пояснює дієвість застосування засобів основних» [56, с.120].

В ПСП «Агрофірма «Перше Травня» значення фондовіддачі набуває тенденції росту у 2020 році порівнюючи із 2016 роком він збільшився на 0,11. Коефіцієнт обігу запасів дає можливість визначити швидкість обороту запасів для можливості реалізації завдання із продажу готової продукції. У 2020 році порівнюючи із 2016 роком знизився на 0,28 і в 2020 році мав значення 2,84 оборотів.

Беззаперечно, ключовим моментом є те, що капітал безперервно знаходиться в русі, переходячи із одного етапу до іншого. У випадку

швидшого виконання обороту грошовими коштами підприємства, більша кількість продукції підприємства буде реалізовуватися за однієї і тієї ж суми капіталу. Сповільнення руху коштів на будь-якому етапі спонукатиме зменшення капіталу оборотності, і потребує інвестицій додаткових та здатне призвести до погіршення стану фінансового на підприємстві.

Одержаний в ході нарощення оборотності ефект простежується, безпосередньо, у зростанні обсягів випуску продукції без залучення додаткових ресурсів фінансових. Ще за рахунок пришвидшення оборотності капіталу зростає обсяг прибутку на підприємстві. Варто наголосити, що здійснюючи діяльність господарську, підприємству перш за все необхідно не лише пришвидшувати рух капіталу, а максимально збільшити віддачу. Динаміка показника фондівіддачі наведена на рисунку 2.4.

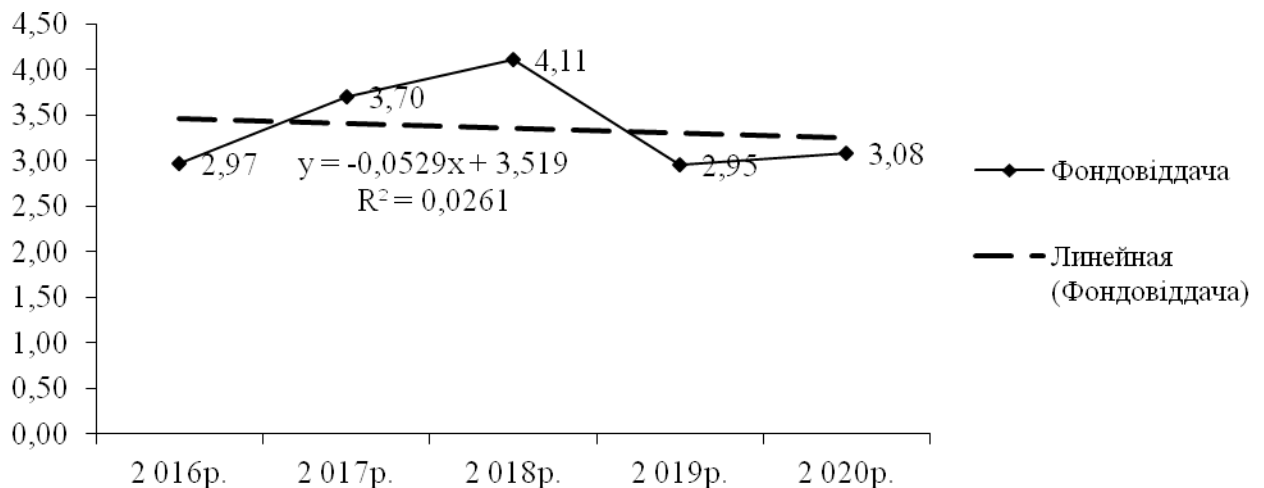

Рис. 2.3. Динаміка фондівіддачі ПСП «Агрофірма «Перше Травня» за період 2016-2020 років.

Проаналізувавши рисунок 2.4, звернемо увагу на те, що фондівіддача за період дослідження змінювалася досить нерівномірно. Найбільше значення показник мав у 2018 році 4,11, після чого відбувався спад, у 2020 році показник мав значення 3,08.

Значення показників рентабельності В ПСП «Агрофірма «Перше Травня» досліджені в таблиці 2.7.

Таблиця 2.7

Динаміка показників рентабельності В ПСП «Агрофірма «Перше
Травня», %

Показник	2016р.	2017р.	2018р.	2019р.	2020р.	Відхилення 2020 р. до 2016 р. (+;-)
Рентабельність капіталу (активів) за прибутком чистим	8,34	16,92	14,11	11,92	12,34	4,00
Рентабельність капіталу власного	18,47	45,13	33,12	28,14	22,17	3,70
Рентабельність фондів виробничих	11,21	24,92	19,74	16,87	17,20	5,99
Рентабельність продукції реалізованої за прибутком від реалізації	19,12	17,74	16,12	19,72	17,21	-1,91
Рентабельність продукції реалізованої за прибутком від діяльності операційної	8,75	15,21	11,23	12,87	14,12	5,37
Рентабельність продукції реалізованої за чистим прибутком	6,14	12,32	9,18	9,98	8,75	2,61
Період окупності капіталу	11,89	6,15	8,14	8,17	9,16	-2,73
Період окупності капіталу власного	5,68	3,12	4,19	4,02	5,13	-0,55

Розглядаючи детально сутність рентабельності видно, що вона засвідчує рівень прибутковості, дохідності. Підприємство вважає його вигідним, якщо результати продажу продукції покривають витрати виробництва та складають прибуток, достатній для належного існування підприємства.

Рентабельність реалізованої за чистим прибутком продукції від звичайної діяльності в В ПСП «Агрофірма «Перше Травня» найбільше значення мала в 2019 році 9,98% .

Рентабельність капіталу власного ПСП «Агрофірма «Перше Травня» найбільше значення мала у 2017 році 45,13 % і була задовільною, але у 2018 році зменшилась і складала 33,12 %. Отже, в 2018 році порівнюючи із 2016

роком показник даний зріс на 3,7%.

Період окупності капіталу власного відношення середньої величини власного капіталу підприємства до величини чистого прибутку аналізованого періоду. Період окупності капіталу власного у 2020 році у порівнянні із 2016 знизився на 0,55 в.п., це говорить про зменшення періоду, за який капітал власний буде компенсований прибутком чистим.

На рисунку 2.5 представлено структурну зміну динаміки капіталу власного і рентабельність фондів виробничих за період досліджуваний.

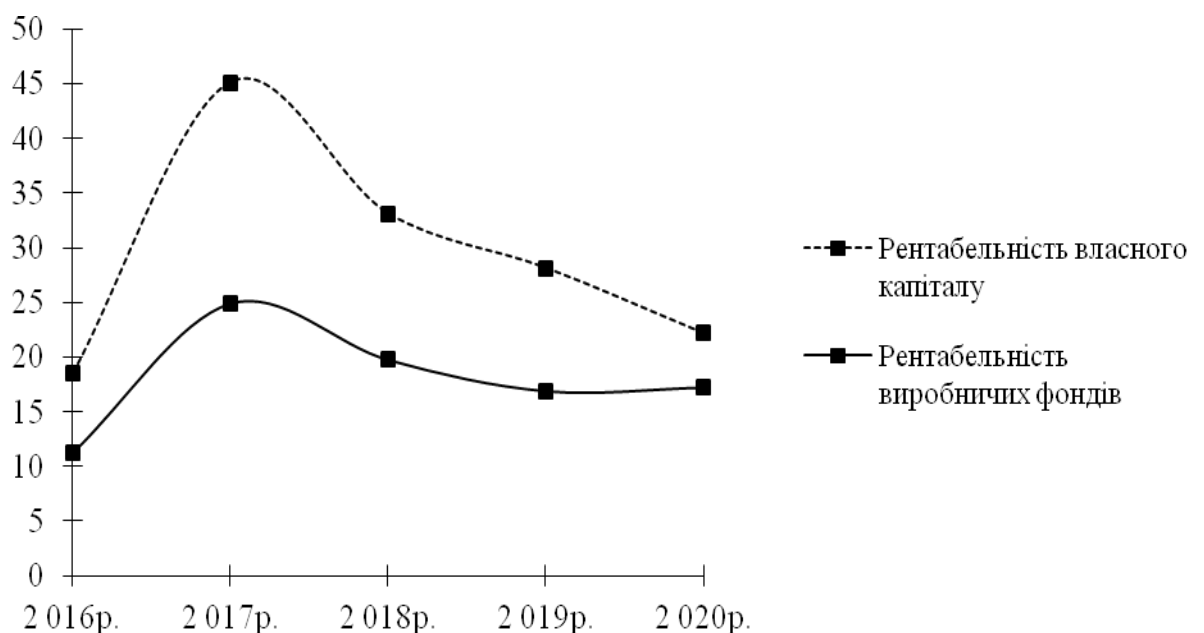

Рис. 2.4. Структурна зміна динаміки капіталу власного і рентабельність виробничих фондів ПСП «Агрофірма «Перше Травня» за досліджуваний період.

Стабільність фінансова на підприємстві, становище ресурсів фінансових, використання їх та перерозподіл, котрий має на меті збереження ніші ринку міжнародного, на фоні збільшення прибутку і капіталу розвиток підприємства за умов збереження платоспроможності і кредитування за умов можливого ризику діяльності зовнішньоекономічної свідчить про фінансову стійкість.

Фінансова стійкість ПСП «Агрофірма «Перше Травня» проаналізована в таблиці 2.8

Таблиця 2.8

Дослідження фінансової стійкості ПСП «Агрофірма «Перше Травня»

Показник	2016р.	2017р.	2018р.	2019р.	2020р.	Відхилення 2020 р. до 2016 р.(+;-)
Власні кошти обігові (капітал робочий, функціонуючий)	3214,00	4141,00	2598,00	1202,00	2819,00	-395
Коефіцієнт забезпечення активів оборотних власними коштами	0,13	0,28	0,16	0,07	0,22	0,09
Маневреність капіталу робочого	1,29	1,51	4,38	9,01	3,94	2,65
Маневреність власних коштів обігових	0,16	0,04	0,108	0,22	0,19	0,03
Коефіцієнт забезпечення обіговими власними коштами запасів	0,24	0,41	0,17	0,09	0,22	-0,02
Коефіцієнт запасів покриття	1,29	1,16	1,08	1,03	1,05	-0,24
Коефіцієнт незалежності фінансової	0,56	0,59	0,47	0,58	0,59	0,03
Коефіцієнт залежності фінансової	1,76	1,73	2,31	1,15	1,82	0,06
Коефіцієнт маневреності капіталу власного	0,18	0,23	0,19	0,08	0,18	0
Коефіцієнт концентрації капіталу позикового	0,46	0,48	0,54	0,51	0,49	0,03
Коефіцієнт стабільності фінансової (фінансування коефіцієнт)	1,46	1,38	0,79	1,04	1,29	-0,17
Показник левериджу фінансового	0,37	0,18	0,17	0,06	0,05	-0,32
Коефіцієнт стійкості фінансової	0,76	0,65	0,47	0,58	0,61	-0,15

Стійкість фінансова підприємства описує рівень незалежності

фінансової підприємства відносно розпорядження майном своїм та його вживання.

Ковальова А.О. наголошує «капітал оборотний це кошти, розподілені на купівлю чи виготовлення коштів оборотних на підприємстві, котрі потрібні з метою забезпечення безкінечності процесу виготовлення і продажу продукції та накопичення прибутку підприємства» [25, с. 111].

Власні кошти обігові ПСП «Агрофірма «Перше Травня» за період дослідження знизилась, і в 2020 році в порівнянні з 2016 роком значення даного показника знизилось на 395 тис. грн., така ситуація свідчить про зниження платоспроможності на підприємстві.

Коефіцієнт концентрації заборгованості виступає часткою залучених ресурсів у сукупному чистому сальдо балансу – вказує на розмір частини активів підприємства генерується із залучених ресурсів довгострокового і короткострокового характеру. У ПСП «Агрофірма «Перше Травня» цей показник в 2020 році мав значення 0,49, в розрізі п'яти років він зріс на 0,03.

2.3. Оцінювання ефективності використання фінансових ресурсів ПСП «Агрофірма «Перше Травня».

На сьогоднішній день проблема покращення керування ресурсами фінансовими на підприємстві вважається досить актуальною і привертає все більшу увагу керівників підприємств та фахівців галузі фінансових та економічних наук, тому що від наявності та дієвості застосування ресурсів фінансових залежить життєдіяльність підприємства. Аналіз дієвості застосування ресурсів фінансових підприємства вважається необхідною складовою для прийняття управлінського рішення. Від детальності та якості проведеного аналізу залежить дієвість ухвалення рішень для подальшого застосування ресурсів фінансових у діяльність підприємства.

Інформаційна база для оцінки діяльності використання фінансових ресурсів є даними балансу і дані первинного та аналітичного обліку.

Визначальними внутрішніми факторами ефективності окремого підприємства є його ресурсна доступність та якість управління використанням цих ресурсів. Фінансові ресурси, як і будь-які інші ресурси, за еквівалентних умов навколишнього середовища можуть приносити різні економічні та соціальні ефекти. Традиційними показниками цього ефекту є розмір загальних фінансових ресурсів (активів) та отриманих чистий прибуток, обсяг валового доходу, розмір заробітної плати працівників, рівень рентабельності тощо. Доцільно провести якісний аналіз ефективності керування ресурсами фінансовими підприємства. також за критеріями стабільності, платоспроможності і активності ділової, які досліджуються через призму показників складу капіталу, ліквідності та оборотності, що дозволяє надати точну оцінку впливу якості керування ресурсами фінансовими за рівнем рентабельності та динамікою розвитку підприємства. В таблиці 2.10 відображено результати аналізу показників дієвості застосування ресурсів фінансових ПСП «Агрофірма «Перше Травня».

Таблиця 2.9

Аналіз показників ефективності використання фінансових ресурсів
ПСП «Агрофірма «Перше Травня»

Показники	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.	Відхилення 2020 р. від 2016 р.
Рентабельність капіталу власного	18,47	45,13	33,12	28,14	22,17	3,7
Коефіцієнт покриття	1,29	1,16	1,08	1,03	1,05	-0,24
Коефіцієнт оборотності коштів обігових	2,89	2,71	2,30	2,59	2,81	-0,08
Коефіцієнт автономії фінансової	0,56	0,59	0,47	0,58	0,59	0,03
Коефіцієнт концентрації капіталу позикового	0,46	0,48	0,54	0,51	0,49	0,03

Провівши аналіз показників представлених у таблиці 2.10 звернемо увагу на те, що майже по всіх досліджуваних показниках в динаміці спостерігається стабільна динаміка, дана ситуація пояснює дієвість застосування ресурсів фінансових на ПСП «Агрофірма «Перше Травня».

Варто наголосити на тому, що рентабельність капіталу власного за період дослідження 2016-2020 років мала позитивну динаміку і у 2020 році порівнюючи із 2016 роком зросла на 3,7% та мала значення 22,17%. Коефіцієнт автономії фінансової має розвиватися із збільшенням. На ПСП «Агрофірма «Перше Травня» даний показник у 2020 році мав значення 0,59, що на 0,03 більше ніж у 2016 році. Економічний ефект, котрий отримало підприємство в результаті використання належних йому ресурсів фінансових, охарактеризований за рахунок сукупності показників економічних, доводить факт залежності об'ємів ресурсів використаних, дієвості застосування активів та дохідності.

Також важливим етапом у оцінюванні дієвості використання ресурсів фінансових на підприємстві виступає аналіз показників ліквідності та платоспроможності. Аналіз зазначених показників представлений в таблиці 2.10.

Таблиця 2.10

Показники ліквідності (платоспроможності) ПСП «Агрофірма «Перше Травня»

Показник	2016р.	2017р.	2018р.	2019р.	2020р.	Відхилення 2020 р. до 2016 р. (+;-)
Коефіцієнт поточної ліквідності (коефіцієнт покриття)	2,23	1,77	1,21	1,11	1,24	-0,99
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,16	0,13	0,04	0,05	0,14	-0,02
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,03	0,02	0,04	0,01	0,05	0,02
Співвідношення заборгованості короткострокової дебіторської та кредиторської	16,01	212,00	0,54	0,57	23,91	7,9

Дослідивши таблицю 2.10 варто звернути увагу на те, що коефіцієнт ліквідності поточної в 2020 році 1,24 стверджує факт достатності коштів обігових для розрахунку за зобов'язаннями на протязі року. Хоча за період

дослідження в 2020 році порівнюючи із 2016 роком зазначений показник знизився на 0,99.

Динамічна зміна показників ліквідності підприємства представлена на рисунку 2.5.

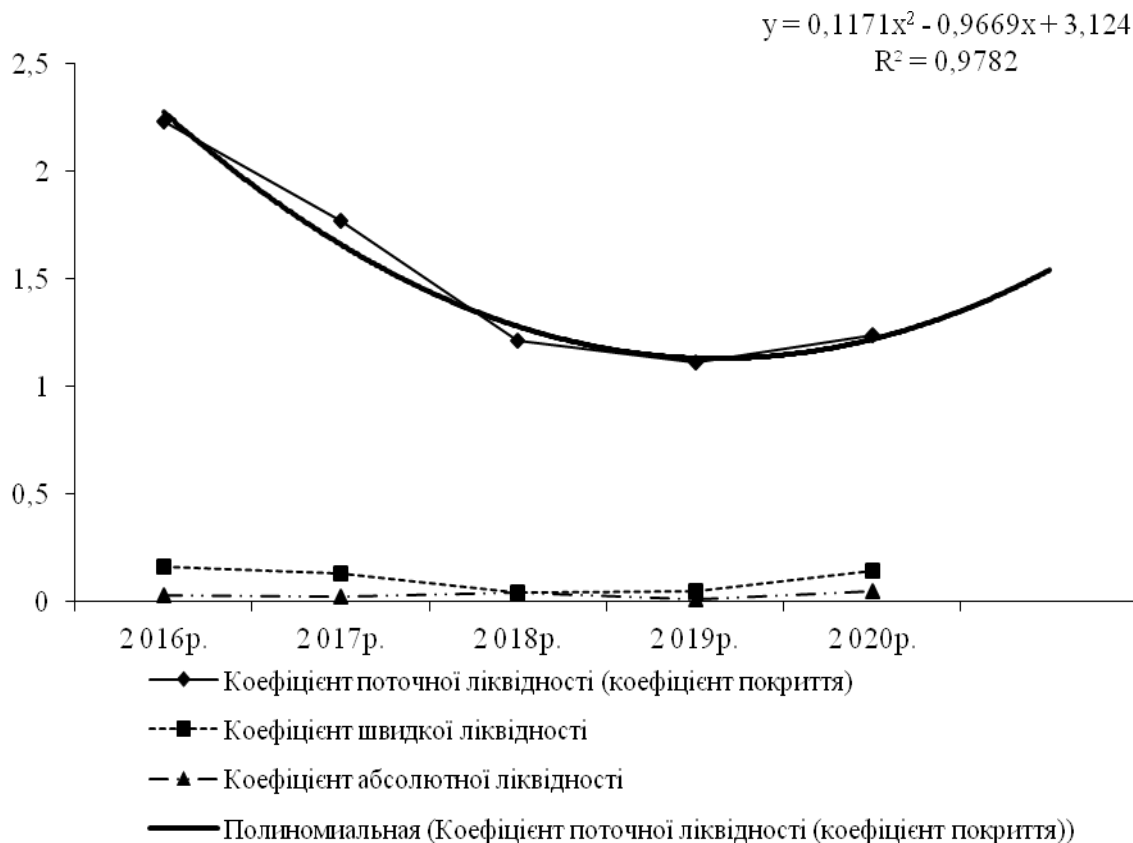

Рис. 2.5. Динамічна зміна показників ліквідності ПСП «Агрофірма «Перше Травня» за 2016-2020 роки.

Коефіцієнт ліквідності швидкої в 2020 році, в порівнюючи із 2016 роком знизився на 0,02 і має значення 0,14. Співвідношення короткострокової дебіторської і кредиторської заборгованості за період дослідження знизилося на 7,9 в 2020 році порівнюючи із 2016 роком, дана ситуація підтверджує зниження можливості розрахуватися із кредиторами за рахунок дебіторів за 1 рік.

Підсумовуючи вищезазначене звернемо увагу на те, що дієве застосування ресурсів фінансових виступає важливим аспектом у формуванні дієвої політики фінансової підприємства. Чітке розуміння економічної суті

даного терміна, а також комплексний розрахунок показників, дозволяє підприємству оцінити якість використання ресурсів фінансових та виробити найдієвіше методи в керуванні ними. Надалі, варто розуміти, що ресурси фінансові – це не просто кошти, що є у підприємства на певний момент для провадження діяльності господарської, вони використовуються підприємством для фінансування розвитку подальшого, і можуть мати у своєму складі частку позикових коштів. Використання ресурсів фінансових також має бути порівняно з фактором ризику, щоб виключити ймовірність непогашення заборгованостей та зниження платоспроможності підприємства у загалом. Тим самим оцінювання дієвості застосування ресурсів фінансових на підприємстві є основним важелем у підвищенні його добробуту, зміцненні стійкості фінансової та активності ділової.

Висновки до розділу 2.

1. Впродовж 2016 - 2018 років в ПСП «Агрофірма «Перше Травня» площа с.-г. угідь динамічно змінювалась, проте в динаміці в 2020 році в порівнянні із 2016 роком площа с.-г. угідь зросла на 117 га., також і рілля. Підґрунтям фонду земельного на підприємстві є рілля, котра виступає найпродуктивнішою землею, в 2020 році площа ріллі мала значення 2487 га. Доцільно наголосити, що за період дослідження площа земельна загальна зросла на 4,9 %.

2. У ПСП «Агрофірма «Перше Травня» фондозабезпеченість в 2020 році порівнюючи з 2016 роком зросла на 240,84 тис. грн., чи на 100,2%. На ПСП «Агрофірма «Перше Травня» фондвіддача кожного досліджуваного року зростає, в 2020 році у порівнянні із 2016 роком зросла на 67,28 тис. грн. Дана зміна говорить про ефективне застосування в процесі виробництва праці засобів.

3. Коефіцієнт активів мобільності описує розмір капіталу оборотного на одиницю потоку грошового, пояснює можливу здатність

перетворення активів у активи ліквідні. Нормативним рівнем коефіцієнта є 0,5. Сприятливим для підприємства є збільшення коефіцієнта. В ПСП «Агрофірма «Перше Травня» зазначений показник у 2020 році був 1,06 таке значення є позитивним. Дослідивши майновий стан ПСП «Агрофірма «Перше Травня» варто наголосити, що наявність майна на підприємстві є задовільною, проте оновлення основних засобів варто проводити активніше.

4. В ПСП «Агрофірма «Перше Травня» значення фондівіддачі набуває тенденції росту у 2020 році порівнюючи із 2016 роком він збільшився на 0,11. Коефіцієнт обігу запасів дає можливість визначити швидкість обороту запасів для можливості реалізації завдання із продажу готової продукції. У 2020 році порівнюючи із 2016 роком знизився на 0,28 і в 2020 році мав значення 2,84 оборотів.

5. Рентабельність продукції реалізованої за прибутком чистим від звичайної діяльності в В ПСП «Агрофірма «Перше Травня» найбільше значення мала в 2019 році 9,98%. Рентабельність капіталу власного ПСП «Агрофірма «Перше Травня» найбільше значення мала у 2017 році 45,13 % і була задовільною, але у 2018 році зменшилась і складала 33,12 %. Отже, в 2018 році порівнюючи із 2016 роком показник даний зріс на 3,7%.

6. Коефіцієнт концентрації заборгованості виступає часткою залучених ресурсів у сукупному чистому сальдо балансу – вказує на розмір частини активів підприємства генерується із залучених ресурсів довгострокового і короткострокового характеру. У ПСП «Агрофірма «Перше Травня» цей показник в 2020 році мав значення 0,49, в розрізі п'яти років він зріс на 0,03. Власні кошти обігові ПСП «Агрофірма «Перше Травня» за період дослідження знизились, і в 2020 році в порівнянні з 2016 роком значення даного показника знизилось на 395 тис. грн., така ситуація говорить про зменшення платоспроможності підприємства.

7. Коефіцієнт ліквідності поточної в 2020 році 1,24 стверджує факт достатності коштів обігових для розрахунку за зобов'язаннями на протязі року. Хоча за період дослідження в 2020 році порівнюючи із 2016 роком

зазначений показник знизився на 0,99.

8. Дієве застосування ресурсів фінансових виступає важливим аспектом у формуванні дієвої політики фінансової підприємства. Чітке розуміння економічної суті даного терміна, а також комплексний розрахунок показників, дозволяє підприємству оцінити якість застосування ресурсів фінансових та виробити най дієві методи в управлінні ними.

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА.

3.1. Ключові напрями удосконалення формування та використання фінансових ресурсів підприємства

В реаліях сьогодення існування економіки для багатьох підприємств завдання закріплення та укріплення свого рівня на ринку товарів та послуг є найбільш значущою та першорядною. Це визначає необхідність наявності у підприємства ефективної фінансової політики, особливо у сфері доцільного застосування ресурсів фінансових. Адже саме доцільне застосування ресурсів фінансових, а також грамотне керування ними якраз і надає здатність підприємству інвестувати кошти у найбільш прибуткові проекти, формувати резервні фонди та фонди соціальної підтримки працівників, що у результаті максимізує ринкову вартість даного підприємства.

Проблема покращення керування ресурсами фінансовими є актуальною та привертає дедалі більшу увагу представників фінансової науки. Дуже часто виникає чимало проблем при генеруванні ресурсів фінансових, а також коли стоїть питання щодо їх ефективного використання. Оцінювання дієвості застосування ресурсів фінансових має в собі різні компоненти і для цього процесу використовується ціла сукупність даних, що характеризують зміни: 1. структури капіталу організації щодо його розміщення та джерел освіти; 2. дієвості та інтенсивності його використання; 3. платоспроможності та кредитоспроможності організації; 4. запасу його стійкості фінансової за досліджуваний період.

Говорячи ж про грамотне керування ресурсами фінансовими Марцін В.С. зазначав: «варто відзначити основні принципи: динамізм, комплексність, оптимальність та зосередженість на перспективних напрямках розвитку. У ході організації дієвості генерування і застосування ресурсів фінансових основним аспектом є підбір якісної інформативної бази, а також

розрахунок рекомендаційних показників, аналіз яких і дає підґрунтя для прийняття керівних рішень. Ключові показники розраховуються в комплексі та направлені на дослідження платоспроможності, стійкості фінансової та структури капіталу підприємства» [32, с. 155].

На думку Полорзенко Д.В.: «ефективна робота підприємства нездійсненна без участі раціонального управління економічними ресурсами. Доцільно згенерувати цілі, для здійснення яких необхідне розумне керівництво економічними ресурсами: самовиживання підприємства в умовах конкурентної боротьби; уникнення банкрутства також значних економічних провалів; першість у боротьбі з конкурентами; максимізація ринкової вартості компанії; сприятливі темпи збільшення фінансової спроможності компанії; збільшення розмірів виготовлення та продажу; максимізація доходів; зменшення втрат; забезпечення прибуткової роботи. Першочерговість цієї чи іншої цілі обирається підприємством в залежності з сферою, стану в даному секторі ринку також багато іншого, але успішний шлях до цілі значною мірою залежить від бездоганності управління економічними ресурсами підприємства» [42, с. 37].

Встановлено, що діяльність сільськогосподарського підприємства базується на двох ключових цілях ресурсного забезпечення, перша базується на покритті потреб поточних, а друга базується на реалізації капітальних затрат. Ключове місце посідає ціль фінансування, умови, тривалість та безпосередньо джерела. Систематизація схем генерування ресурсів фінансових на підприємстві у відповідності з ключовими цілями представлена на рисунку 3.1.

Аналізуючи рисунок 3.1. доцільно акцентувати увагу на тому, що задоволення ресурсами фінансовими функціонування сільськогосподарського підприємства окреслюється інноваційною формою взаємовідносин серед державними органами влади і представниками аграрного бізнесу та потребує реалізації сукупності заходів, передбачених для збільшення дієвості і якості керування фінансами.

Рис. 3.1. Систематизація схем генерування ресурсів фінансових підприємства у відповідності з ключовими цілями.

За визначенням Танклевської Н.С.: «економічні можливості підприємства має пряму залежність від рівня накопичення і застосування ресурсів фінансових» [51, с. 39].

За словами Терещенко Г.М.: «у разі зниження ефективності даного процесу відповідна динаміка розповсюджується і на стан фінансового потенціалу підприємства, а збалансування показників першого стабілізуватиме та підвищуватиме показники останнього, тому для збільшення фінансового потенціалу аграрних підприємств господарюючих

суб'єктів галузі доцільним є покращення процесу фінансування» [53, с. 100].

У першу чергу в цілому, слід загострювати увагу на визначенні структури економічних ресурсів компанії. Необхідно підкреслити, що встановлення відповідної структури економічних ресурсів підприємств було у центрі уваги багатьох вітчизняних і іноземних експертів. Такого роду дослідження дає можливість передбачати появу загрози економічного (фінансового) потенціалу і безпеки економічної сільськогосподарського підприємства.

Дійсно, залучення додаткових ресурсів кредитних у нинішніх важких обставинах функціонування економічної концепції України вимагатиме докладного розгляду його необхідності, затвердження постанови має спиратися в діагностиці подібних основних конструкцій економічної захищеності підприємства, так само як: можливість банкрутства, ліквідність господарської роботи, встановлення частини залучених коштів структурі засобів фінансування фірми також платоспроможність господарюючого суб'єкта. На рисунку 3.2 представлено послідовний алгоритм генерування ресурсів фінансових з ціллю накопичення потенціалу фінансового підприємства.

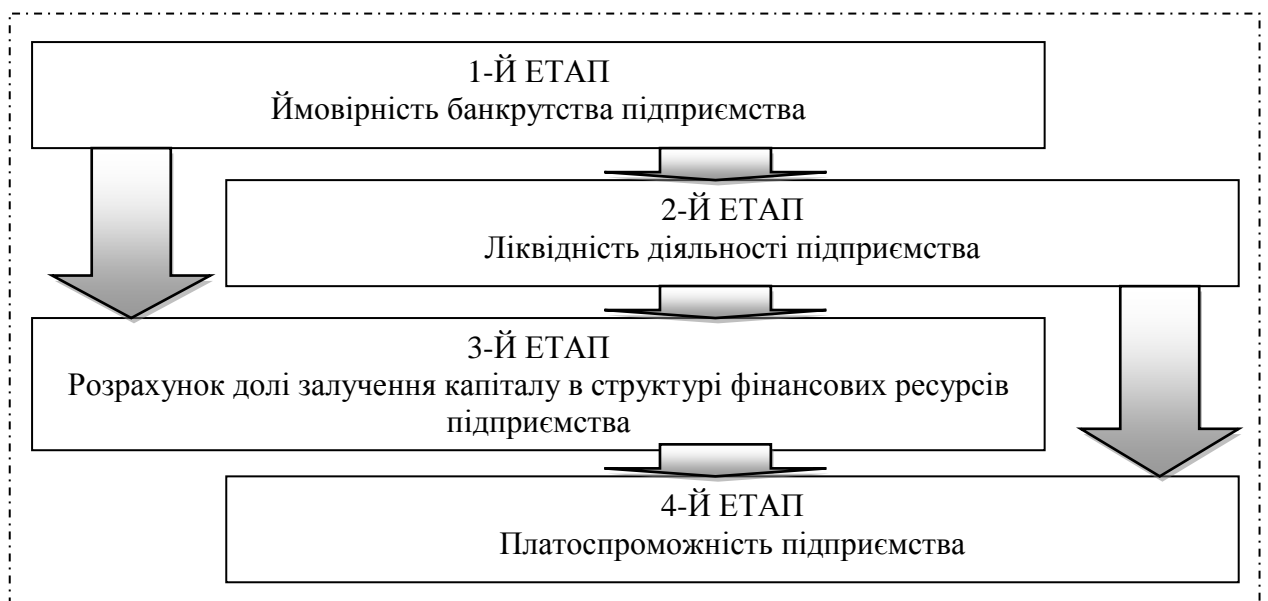

Рис. 3.2. Послідовний алгоритм генерування фінансових ресурсів підприємства.

Фоміних В.І. рекомендує: «перед ухваленням рішення управлінського відносно потреби в збільшенні об'єму ресурсів фінансових за допомогою залучення коштів з метою нарощення потенціалу фінансового аграрного підприємства, важливо встановити ймовірність банкрутства підприємства аграрного. З метою встановлення даного значення доцільно застосовувати загальновідомі засоби оцінювання, насамперед видозмінену модель Альтмана. В результаті оцінювання буде одержано результат, котрий свідчатиме про високий, середній чи низький рівень можливості настання банкрутства підприємства, цей результат має прямий вплив на становище потенціалу фінансового. Дійсно, висока можливість банкрутства є надзвичайно ризикованим станом потенціалу фінансового на підприємстві та несе в собі неможливість здійснення залучення ресурсів позикових із зовнішніх джерел» [62, с.63].

В даній ситуації підприємство з метою накопичення власного потенціалу фінансового повинне зробити вибір: 1) утриматися від залучення позичкових економічних ресурсів і здійснити оптимізацію існуючого обсягу економічних ресурсів з метою розкриття можливих внутрішніх запасів фінансування; 2) незважаючи на велику загрозу, здійснити дозвіл на створення структури джерел фінансування сільськогосподарського підприємства через результат позичкових економічних ресурсів з метою підвищення економічної спроможності господарюючого суб'єкта; 3) спрямовувати роботу сільськогосподарського підприємства на відбір інвестиційних економічних ресурсів, грантів, інших мало альтернативних економічних ресурсів, збільшення розміру свого фінансування тощо.

Варто погодитися з думкою Рекрут С.В. стосовно того, що: «помірний рівень можливості банкрутства також визначає загроза трансформації економічного потенціалу підприємства, тому передбачає встановлення відповідності ризиків і вигод залучення позичкових економічних ресурсів. При перевищенні ризиків над вигодами варто раціонально утриматися від залучення економічних ресурсів, поліпшити існуючий розмір економічних

ресурсів сільськогосподарського підприємства і спрямовувати увагу на менш вартісні джерела залучення. У разі перевищення вигод над ризиками позичкового фінансування роботи сільськогосподарського підприємства з метою підвищення його економічного потенціалу можна утриматися від такого фінансування, здійснити оптимізацію економічних ресурсів. Невеликий ступінь ймовірності банкрутства є більш прийнятним для функціонування суб'єкта господарювання також підвищення його економічного потенціалу, тому раціональність розвитку структури джерел фінансування через результат зовнішніх позичкових економічних ресурсів має місце. Крім цього, допустимим можна вважати вид діагностики відповідності ризиків і вигод залучення економічних ресурсів, що дасть змогу встановити можливості зміни структури джерел фінансування роботи компанії та динаміки капіталом його економічної можливості. Великі ризики залучення позичкових економічних ресурсів негативні з метою економічного потенціалу, але тому говорять про необхідність мінімізації кредитних фінансів у структурі джерел фінансування підприємств. Великі вигоди у противагу невисоким ризикам доводять раціональність використання кредитних джерел» [44, с. 73].

Важливим є твердження Цал-Цалко Ю.С.: «ліквідність суб'єкта підприємництва задовольняє можливість швидкої реалізації активів підприємства, що є у володінні з метою накопичення ресурсів грошових з ціллю погашення зобов'язань. Невеликий ступінь ліквідності вважається підтвердженням порушення економічного потенціалу, тому є велика загроза залучення безпідставного розміру кредитних ресурсів. Помірний рівень ліквідності вимагатиме його розгляду в динаміці, що дозволить визначити причини порушення показників. Використання в структурі джерел фінансування підприємств позичкових коштів при простому ступені ліквідності допустимим є при наявності значної ефективності стадій 1, 3 і 4. При інших обставин збільшення обсягу економічних ресурсів не сприятиме підвищенню економічного потенціалу підприємств, тоді як значна високо

ліквідність сільськогосподарського підприємства дає можливість поліпшити склад економічних ресурсів позичковими коштами і тим самим покращити економічні можливості» [64, с. 364].

Ключовим резервним інструментом нарощення потенціалу фінансового на підприємстві повинно бути встановлення напрямів нарощення платоспроможності господарюючого суб'єкта. Надзвичайної актуальності вищенаведене набуває за умов міжсезоння, в період найбільшого дефіциту ресурсів фінансових. Говорять про зміщення в гірший бік економічної захищеності сільськогосподарських підприємств через втрату платоспроможності такі відповідні показники: наявність втрат, скорочення швидкості обороту активів, скорочення показника величини найчистіших активів, збільшення частини простроченої заборгованості, розбалансованість темпів збільшення дебіторської заборгованості прояви дефіциту економічного капіталу власника.

Ми погоджуємося з Поддєрьогіним А.М. він акцентував: «з цієї причини, в першу чергу в цілому, необхідно загострювати інтерес в управлінні грошовими потоками компанії. Інноваційні вітчизняні сільськогосподарські підприємства управління платоспроможністю здійснюють протягом її збільшення і профілактики неплатежів. Збільшення платоспроможності підприємства можливо здобути безперервним виконанням економічним менеджментом заходів згідно з знищенням факторів і умов зменшення платоспроможності, але також допомогу збільшенню ліквідності активів. Керівництво потоками грошовими враховує оптимізацію (мінімізацію) обсягу коштів грошових, що перебувають у рахунках компанії, з метою здійснення цільових напрямів роботи, але також оптимізації обсягу нинішніх платежів. В управлінні грошовими потоками формуються ряд стадій: інформативне надання, встановлення операторної і економічної ланцюгів, аналіз грошових потоків, обробка отриманої інформації, обчислення показників, синтез результатів, складання плану, само оптимізація грошових потоків, спрямована на кінцевий результат, але

також створення єдиних рекомендацій по збільшенню їх даних продуктивності. Рухливість грошових процесів, складність виробничих причин, потреба швидкої пристосування своєчасного управління грошовими потоками до мінливих умов господарювання, змінюють комбінацію і метод підприємства своєчасної економічної діяльності в підприємства» [40, с. 289].

Чітке керування потоками грошовими покликане розв'язати встановлені проблемні аспекти у найбільш короткі проміжки часу. Практика господарювання доводить те, що найбільш точне та багатоаспектне оцінювання стану потоків грошових підприємства надає аналіз фінансовий, за рахунок якого генеруються висновки і ухвалюються стратегічні рішення у, інвестиційній, операційній та фінансовій діяльності.

Дослідження доводять, що фінансові можливості підприємства стають меншими при від'ємній динаміці заборгованості дебіторської, в таких умовах важливим є збільшення платоспроможності суб'єкта підприємництва за рахунок рефінансування заборгованості дебіторської, котра спонукає до накопичення фінансових можливостей. Також резервами нарощення фінансових можливостей підприємства доречно називати нарощення прибутку. Звернімо увагу, що вирішення проблеми прибутковості роботи вивчається так само як і на території науки вітчизняної, так і за її межами досить вже давно, що проявляється в значному просуванні цієї проблематики. Однак необхідно виділити, що ускладнення національної захищеності держави істотно збільшило її значимість.

Враховуючи істотні здобутки науковців, най дієвішими шляхами нарощення прибутку на підприємстві варто вважати: контролювання бюджету, керування коштами грошовими, керування прибутком і аналіз фінансовий проектів. В умовах реалізації контролю бюджетного на підприємстві доцільно: окреслити проблемні аспекти, проекти бюджетні; реалізовувати розмежування бюджетів частин окремих; розробляти суцільний план продажів; встановлювати затрати підрозділів використовуючи методологію «бюджетування з нуля»; розробляти план на

витрати капітальні, бюджет коштів грошових; генерувати точну щомісячну звітність, прогнози фінансові річні. Ключовим підґрунтям фінансового керування та контролювання практика міжнародна встановила генерування точних бюджетів, звітів щомісячних відносно фактичних результатів і постійного коригування очікуваних прогнозів результатів року фінансового.

Репіна І.М. наголосила: «з метою надання результативної розробки і виконання бюджету має важливість підхід до цього управління фірми. Потрібна спільна схильність рекомендації начальників і будь-якого менеджера фірми внаслідок розмірів торгів і нагляд над витратами згідно з бюджетами підрозділів фірми. При виконанні бюджетного контролю необхідно встановити рівень виробничих досягнень, який повинен відображатися в бюджеті, що відповідають за результат планованих обсягів торгів. Втрати при спаді сукупної виручки необхідно відшкодувати зменшенням витрат» [45, с. 549].

Також надзвичайно необхідним інструментом нарощення дієвості застосування ресурсів фінансових виступає керування основними засобами виробничими підприємства і активами нематеріальними. Ключовим аспектом в їх керуванні виступає обрання методики нарахування амортизації.

Отже, основними резервами удосконалення генерування та застосування ресурсів фінансових на підприємстві повинні виступати збільшення асортиментної групи і складу ресурсів фінансових, закріплення переваг конкурентних, збільшення платоспроможності, нарощення доходу на підприємстві, залучення ресурсів інвестиційних і вдосконалення напрямів експорт направлених.

3.2. Економіко-математичне моделювання оцінки стану фінансової безпеки ПСП «Агрофірма «Перше Травня».

Важливою складовою продуктивного функціонування підприємства виступає забезпечення його фінансової безпеки. Оскільки метою діяльності

кожного підприємства є зростання його вартості та стабільна діяльність, то дослідження стану фінансової безпеки та її оцінка стає дедалі актуальнішими.

На більшості підприємств України фінансової безпеки не приділяється достатньо уваги, проте після того, як почалося їх активне співробітництво з закордонними інвесторами та партнерами, які виділяють стан фінансової безпеки як один із головних показників стабільності господарства, більшість господарств розпочали використовувати його у своїй діяльності.

З метою здійснення керування безпекою фінансовою підприємства необхідно використовувати інструментарій моделювання економіко-математичного, що дозволяє розробити механізми удосконалення існування системи економічної через опосередковане пізнання об'єкта дослідження.

Каркавчук В. визначає, що: «в сукупності методів економіко-математичних а також моделей, котрі застосовуються з метою аналізування стану безпеки фінансової на підприємстві, застосовують методи економетричні. Їх використання надає можливість встановити рівень впливу змін середовища ринкового на визначення показника результуючого, здійснити аналіз зв'язків причинно-наслідкових між змінними економічними» [24, с. 12].

Для аналізу рівня безпеки фінансової підприємства спочатку необхідно визначити сукупність показників $X = \{x_i\}$, $i = 1, n$, які мають вплив на безпеку фінансову підприємства.

Безліч показників, що визначають безпеку фінансову підприємства, можна поділити на дві групи:

- фактори середовища внутрішнього, що відображають вплив результатів господарювання на рівень безпеки фінансової, зокрема: x_1 - величина заборгованості кредиторської; x_2 - величина заборгованості дебіторської; x_3 - обсяг продукції реалізованої; x_4 - вартість засобів основних; x_5 - величина капіталу власного; x_6 - величина прибутку; x_7 - величина поточних зобов'язань;

- фактори середовища зовнішнього, зумовлені впливом зовнішнього середовища на підприємство та характеризують умови, у яких функціонує підприємство, зокрема: x_8 - рівень інфляції (індекс цін споживчих); x_9 - рівень офіційний безробіття; x_{10} - темп приросту продукту валового внутрішнього України; x_{11} - темп приросту продукту валового внутрішнього України; x_{12} - величина засобів основних України.

Перелік показників, що встановлюють рівень безпеки фінансової підприємства, може змінюватись залежно від наявних статистичних даних про діяльність підприємства та поставленої мети моделювання. При цьому кожен із показників суттєво впливає на рівень фінансової безпеки підприємства.

Аналіз безпеки фінансової сільськогосподарського підприємства - складний процес, що включає у собі як вибір показників, якими проводитиметься цей аналіз, а й конкретизацію рамок, не більше яких має бути певний показник. При виборі показників, за якими оцінюватиметься і моделюватиметься рівень фінансової безпеки, ми пропонуємо використовувати два види показників: абсолютні та відносні.

Для аналізу безпеки фінансової сільськогосподарського підприємства за абсолютними показниками доцільно використовувати такі, як сума дебіторської та кредиторської заборгованості, розмір реалізованої продукції, обсяг власного капіталу, рівень інфляції та розмір валового внутрішнього продукту. Для конкретизації нашої мети - тобто визначення рівня фінансової безпеки на підприємстві, введемо додаткову величину - розмір прибутку, який отримувало підприємство у кожному з розглянутих періодів. Вважатимемо, що нам необхідно визначити вплив зміни обраних вище показників на розмір прибутку підприємства. Для зручності, пропонуємо побудувати таблицю, шаблон якої представлений в таблиці 3.1.

Оптимальним (дієвим), з погляду точності та якості даного моделювання, вважається кількість часових періодів, яка більша, ніж 15 –20 значень.

Таблиця 3.1

Ключові показники діяльності підприємства, котрі пояснюють рівень фінансової безпеки підприємства

Номер тимчасового періоду	Прибуток	Дебіторська заборгованість	Кредиторська заборгованість	Реалізована продукція	Власний капітал	Рівень інфляції, %	ВВП
t	Y	X1	X2	X3	X4	X5	X6

З допомогою комп'ютерної техніки визначимо вплив даних показників на розмір прибутку. Будемо використовувати функцію «Регресія» в MS Excel. Отримуємо наступні результати представлені в таблиці 3.2.

Таблиця 3.2

Регресійна статистика

Множинний R	0,9076
R - квадрат	0,814727
Нормований R- квадрат	0,665613
Стандартна похибка	206,7037
Спостереження	14

Проведемо дисперсійний аналіз для визначення значущості коефіцієнта множини детермінації R - квадрат. Якщо R - квадрат $>0,8$, можна вважати, що можливість цієї моделі і те, що вона буде описувати та прогнозувати стан підприємства, що становить 80%. Відповідно, чим більше R - квадрат, тим точніше буде модель. Як бачимо, у нас R - квадрат $=0,81$, тобто, 81 % вибірки ця модель пояснює. Тепер ми можемо побудувати регресійне рівняння для опису цієї моделі. Будемо використовувати дані таблиці 3.3. (вид таблиці, побудованої для зразкових значень заданих показників).

Таблиця 3.3

	Коефіцієнти	Похибка стандартна	t - статистика
Y - перетин	-1864,13	956,75	-1,894
Змінна X1	0,2125	0,134	7,6957
Змінна X2	-0,1043	0,084	-1,188
Змінна X3	0,0234	0,016	1,2799
Змінна X4	0,2434	0,187	1,3114
Змінна X5	17,4501	26,801	0,6164
Змінна X6	0,0008	0,003	0,6179

Однак вплив кожного з цих показників на Y різний, тому для визначення розміру цього впливу побудуємо кореляційну матрицю за допомогою функції «Кореляція» у MS Excel, результат обчислення представлений в таблиці 3.4.

Як бачимо, більше 0,5 спостерігається на перетині стовпця Y з рядками x_3 , x_4 та x_6 . То є, можна сказати, що інші показники мають незначний вплив на розмір прибутку підприємства.

Таблиця 3.4

Кореляційна матриця впливу досліджуваних показників на розмір прибутку ПСП «Агрофірма «Перше Травня»

	Y	X1	X2	X3	X4	X5	X6
Y	1						
X1	0,467	1					
X2	0,021	0,7571	1				
X3	0,749	0,2079	0,1067	1			
X4	0,597	0,6897	0,6117	0,5416	1		
X5	-0,2789	-0,5721	-0,4353	-0,4476	-0,512	1	
X6	0,615	0,5008	0,6516	0,7289	0,728	-0,627	1

Отже, наше регресійне рівняння матиме такий вигляд. Отримане рівняння(1) є значним загалом і має значні коефіцієнти.

$$y = -1864,13 + 0,0234x_3 + 0,2434x_4 + 0,0008x_6 \quad (3.1)$$

Оскільки $R^2 = 0,81$ і є значущим, як ми вже довели, можна сказати, що це рівняння визначає цю модель на 81% і може бути використане в подальших розрахунках. Для більш глибокого дослідження проведемо аналіз фінансової безпеки підприємства з відносним показникам.

З метою встановлення рівня безпеки фінансової підприємства застосуємо показники відносні, котрі описують становище фінансове підприємства. Нами запропоновано застосовувати такі показники, як: коефіцієнт автономії, фінансової стабільності, фінансової залежності, абсолютної ліквідності, покриття, співвідношення залученого та власного капіталу, оборотності активів, оборотності кредиторської заборгованості, маневреності власних коштів, маневреності робочого капіталу. Для цього

аналізу використовуємо інтегральний метод. Спочатку визначимо значимість кожного показника відповідно до стратегії підприємства. Згідно з формулою Фішберна (3.2) розрахуємо значущість факторів:

$$r_i = \frac{2(n-i+1)}{(n+1)n} \quad (3.2)$$

де, r_i - значимість відповідного фактору;

n – загальна кількість факторів;

I – місце в ранзі окремого показника.

Після цього варто перемножити відповідні значення показника на його значущість для отримання інтегрального показника. Інтегральним показником є сума розрахованих величин за кожним фактором результати обчислення наведені в таблиці 3.5.

Таблиця 3.5.

Нормовані значення показників, які описують рівень фінансової безпеки ПСП «Агрофірма «Перше Травня»

	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.
Інтегральний показник	2,074	2,328	1,745	1,821	1,897

Як бачимо, загалом показник інтегральний безпеки фінансової перебуває приблизно на одному рівні, від 2016 року, проте з 2018 року дещо зменшився. У 2016 році цей коефіцієнт мав значення 20,074. У 2020 році в порівнянні з 2016 роком знизився на 0,177. У 2019 році цей показник знаходиться на середньому рівні між мінімальним і максимальним значеннями певних факторів. На рисунку 3.3 представлена зміна інтегрального показника за період дослідження 2016-2020 роки.

Отже, аналізуючи вищенаведене ми можемо зробити висновок, що ПСП «Агрофірма «Перше Травня» є досить стабільним і високоліквідним. Проте слід визначити, на якому рівні фінансової безпеки перебуває дане підприємство.

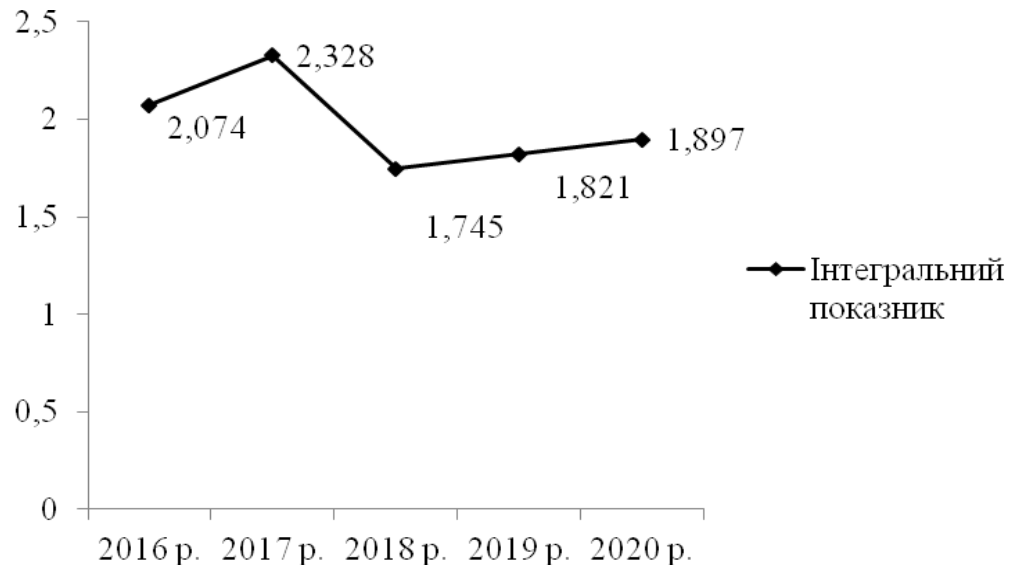

Рис. 3.3. Динаміка інтегрального показника ПСП «Агрофірма «Перше Травня».

Якщо брати за основу значення розрахункових коефіцієнтів, ми пропонуємо наступну шкалу стану фінансової безпеки, що представлена в таблиці 3.6.

Таблиця 3.6

Шкала визначення рівня фінансової безпеки підприємства

Значення показника інтегрального	Рівень фінансової безпеки
1-1,5	Низький
1,5-1,7	Середній
1,7-2,2	Високий
2,2-2,5	Дуже високий

Відповідно до цієї шкали можемо зробити висновок, що у цього підприємства рівень фінансової безпеки високий.

Безпека фінансова постає однією з основних елементів економічної безпеки. Її постійний аналіз та оцінка її стану забезпечує стабільну діяльність підприємства. Запропонована нами економіко-математична модель пропонує аналізувати стан фінансової безпеки за двома видами показників: абсолютними та відносними. На нашу думку, це сприятиме більш повній оцінці та підготовленості підприємства до ситуацій кризових.

3.3. Ключові аспекти системи управління фінансовими ресурсами на підприємстві.

Результативне функціонування будь-якого суб'єкта підприємництва має на меті досконале керування ресурсами фінансовими. Керування ресурсами фінансовими підприємства виступає взаємодією чітко визначених методів, важелів, операцій, прийомів впливу на різносторонні види фінансів з метою отримання визначеного ефекту.

Враховуючи наведене вище, доцільно згенерувати цілі, для дотримання котрих націлене дієве керування ресурсами фінансовими:

- існування підприємства за динамічних умов змінного середовища зовнішнього і безперервно наростаючої конкуренції;
- збереження стійкості фінансової підприємства;
- першість у боротьбі конкурентній;
- нарощення вартості ринкової підприємства;
- стабільність у розвитку потенціалу економічного;
- максимальне нарощення прибутку;
- зменшення витрат.

Визначення цільових пріоритетів вибирається безпосередньо підприємством та залежить від сфери діяльності, етапу життєвого циклу, положення в даному ринковому сегменті та від багато іншого, але успішне просування до поставленої мети багато в чому залежить від дієвості діючої системи керування ресурсами фінансовими підприємства.

Керування ресурсами фінансовими виступає елементом цілковитої стратегії фінансової на підприємстві та має на меті забезпечення потрібного стану фінансування її існування і розвитку.

Структура та процес існування системи керування ресурсами фінансовими підприємства відображені малюнку 3.4.

Об'єктом управління у цій структурі виступають безпосередньо ресурси фінансові, включаючи їх обсяг, джерела генерування, відносини,

складаються в процесі генерування і застосування ресурсів фінансових. Результати керування виявляються в потоках грошових і інформаційних, що використовуються в новому циклі керування.

Керівною підсистемою є фінансова служба суб'єкта господарюючого, що впливає на його виробничо-господарську діяльність через фінансовий механізм, що поєднує у собі методи фінансові, інструменти фінансові та систему забезпечення інформаційного.

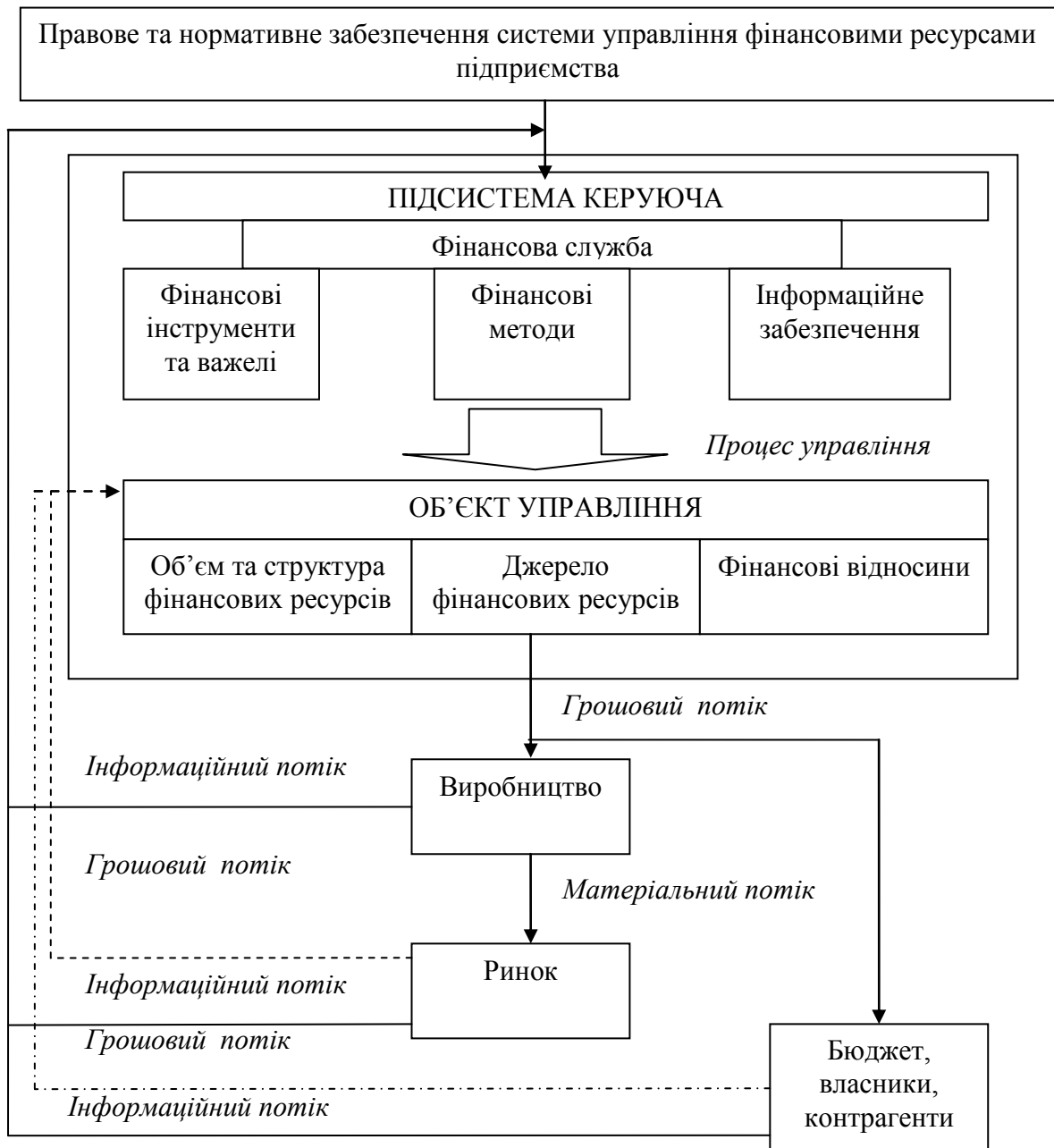

Рис. 3.4. Структура та процес функціонування системи керування ресурсами фінансовими підприємства.

У практичній діяльності застосовується безліч різних методів фінансового керування. Основними з них є: планування, прогнозування, самофінансування, кредитування, оподаткування, страхування, система розрахунків, принципи ціноутворення, система відрахувань амортизаційних, система санкцій фінансових, система стимулювання, система допомоги фінансової.

Важливими невід'ємними структурними елементами методів перерахованих є ставки, дивіденди, котирування курсів валютних, дисконт та ін. Система важелів фінансових виконується на підприємстві, плануванні та стимулювання використання ресурсів фінансових. Важелі фінансові наводяться на дію з допомогою інструментів фінансових..

За дослідженнями Малій О.Г: «дієве керування ресурсами фінансовими для підприємства за умов сьогодення виступає фактором вирішальним результативної діяльності виробничо-господарської, значним чинником генерування конкурентоспроможності суб'єкту господарюючого» [31, с. 73].

На рисунку 3.5 представлено ключові цілі управління ресурсами фінансовими на підприємстві.

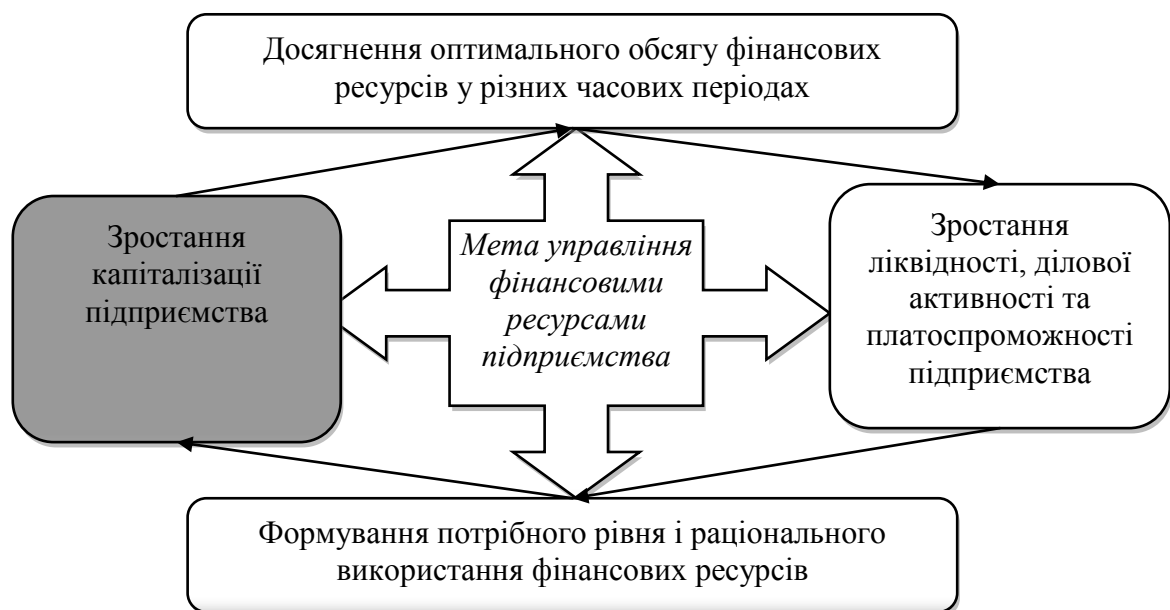

Рис. 3.5. Ключові цілі управління ресурсами фінансовими на підприємстві.

Як наголошують Масюк Ю.В. та Шкода А.В.: «результативне керування ресурсами фінансовими підприємства, спонукає до оптимізації прибутку, примноженню вартості бізнесу, прибутку чистого, рівня прибутку, а ще на конкурентоспроможність підприємства поміж конкурентів та незалежності фінансової» [7, с. 73].

У систему інформаційного забезпечення фінансового управління входить вся інформація фінансового характеру:

- фінансова та податкова звітність;
- дані обліку бухгалтерського;
- дані органів фінансових;
- дані установ банківської системи;
- дані ринку фондового;
- інша інформація.

Богма О.С. стверджував: «самостійним та вагомим елементом системи керування ресурсами фінансовими є технічне забезпечення, оскільки сучасні системи, засновані на без паперових технологіях, неможливі без застосування комп'ютерних мереж, прикладних програм» [6, с. 197].

Функціонування будь-якої без виключення системи керування фінансового реалізується у взаємодії з діючим правовим та нормативним забезпеченням, яке включає: закони, укази Президента, ухвали уряди, накази та розпорядження міністерств і відомств, документи статутні, ліцензії, інструкції, норми та ін.

Хід керування ресурсами фінансовими господарюючого суб'єкта реалізується в декілька етапів. На етапі початковому здійснюється оцінка загального обсягу генерування капіталів швидкістю приросту майна і обсягу продукції реалізованої, динаміки структури ресурсів позикових і власних у сукупному обсязі ресурсів фінансових у періоді попередньому плановому. Під час другого етапу вивчаються джерела генерування ресурсів фінансових. В першу чергу, досліджується співвідношення зовнішніх і внутрішніх джерел генерування ресурсів фінансових, а також вартість залучення позикового і

власного капіталу із джерел різних. Третій етап передбачає встановлення достатності ресурсів фінансових, з генерованих на підприємстві у звітному періоді. Четвертий етап характеризується розробкою та реалізацією заходів по оптимізації співвідношення внутрішніх і зовнішніх джерел генерування позикових і власних ресурсів фінансових.

Головними інструментами, що дозволяють здійснювати оцінку та подальше керування ресурсами фінансовими є прийоми економічного аналізу, зокрема, фінансового аналізу. На підставі фінансового аналізу поточного стану ресурсів підприємства розробляються рекомендації, створені задля оптимізацію їх структури.

Незалежно від того, який підхід до організації фінансової служби обраний керівництвом, воно прагне створити якусь стандартну модель організації роботи фінансової, що відповідає існуючим економічним реаліям. Саме тому, управління ресурсами фінансовими є однією з ключових підсистем загальної системи керування підприємством. Вона допомагає знайти відповіді на важливі питання, що стосуються величини та оптимальної структури активів організації, що сприяють досягненню поставлених перед господарюючим суб'єктом цілей та завдань, пошуку джерел.

Висновки до розділу 3.

1. Діяльність сільськогосподарського підприємства базується на двох ключових цілях ресурсного забезпечення, перша базується на покритті потреб поточних, а друга базується на реалізації капітальних затрат. Ключове місце посідає ціль фінансування, умови, тривалість та безпосередньо джерела.

2. Забезпечення фінансове функціонування підприємства сільськогосподарського ґрунтується на новому форматі відносин між державними органами влади і бізнесом сільськогосподарським та потребує

реалізації сукупності заходів, призначених для збільшення дієвості і якості керування фінансами.

3. Придбання додаткових ресурсів кредитних в сучасних складних реаліях функціонування системи фінансової України вимагає детального дослідження його необхідності, через те, що ухвалення рішення має базуватися на перевірці наступних головних блоків безпеки фінансової підприємства, як: можливість банкрутства, ліквідність діяльності господарської, встановлення долі капіталу залученого в складі засобів фінансування господарства і платоспроможність господарюючого суб'єкта.

4. Основними резервами удосконалення генерування та застосування ресурсів фінансових на підприємстві повинно бути збільшення різноманітності товарів та складу ресурсів фінансових, укріплення переваг конкурентних, збільшення платоспроможності, накопичення доходу підприємства, залучення ресурсів інвестиційних і розвиток експортних напрямів.

5. Для встановлення дієвого керування безпекою фінансовою підприємства необхідно використовувати інструментарій економіко-математичного моделювання, що дозволяє розробити механізми удосконалення функціонування економічної системи через опосередковане пізнання об'єкта дослідження.

6. Отримане регресійне рівняння є значним загалом і має значні коефіцієнти. Оскільки $R^2 = 0,81$ і є значущим, як ми вже довели, можна сказати, що це рівняння визначає цю модель на 81% і може бути використане в подальших розрахунках.

7. З метою встановлення рівня безпеки фінансової на підприємстві використовуємо відносні показники, що описують становище фінансове підприємства. Вважаємо доцільним застосування таких показників, як: коефіцієнт автономії, стабільності фінансової, залежності фінансової, ліквідності абсолютної, покриття, співвідношення залученого та власного капіталу, оборотності активів, оборотності кредиторської заборгованості,

маневреності власних коштів, маневреності робочого капіталу. Для цього аналізу використовуємо інтегральний метод. Спочатку визначимо значимість кожного показника відповідно до стратегії підприємства або головних цілей його діяльності надавши показникам відповідний рейтинг.

8. Показник інтегральний безпеки фінансової перебуває приблизно на одному рівні, від 2016 року, проте з 2018 року дещо зменшився. У 2016 році цей коефіцієнт мав значення 20,074. У 2020 році в порівнянні з 2016 роком знизився на 0,177. У 2019 році цей показник знаходиться на середньому рівні між мінімальним і максимальним значеннями певних факторів. ПСП «Агрофірма «Перше Травня» є досить стабільним і високоліквідним.

9. Керування ресурсами фінансовими виступає однією із ключових підсистем загальної системи керування підприємством. Вона надає можливість відшукати відповіді на ключові питання, що стосуються величини та структури оптимальної активів господарства, що дають можливість отримати поставлені перед господарством цілей та завдань, пошуку джерел.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

Здійснивши дослідження відносно удосконалення формування та використання фінансових ресурсів підприємства доцільно виокремити такі висновки і пропозиції:

1. Ресурси фінансові господарюючих суб'єктів у незалежності від власності форм створюються під час розподілу і перерозподілу сформованого національного продукту. Участь та роль економічних ресурсів у нарощеному відтворенні можна чітко встановити тільки в той час, якщо буде їх теоретичне пояснення у вигляді категорії економічної.

2. Загалом сукупність відносин фінансових на підприємстві характеризується рухом коштів грошових та безпосередньо відображається у генеруванні і застосуванні ресурсів фінансових суб'єкта господарюючого. Саме тому, ресурси фінансові на підприємстві генеруються відповідно до того, котрим чином господарюючий суб'єкт формує свої відносини.

3. Керування ресурсами фінансовими на підприємстві виступає комплексом чітко визначених методик, операцій, прийомів, важелів, відносно різновидів фінансів з ціллю отримання зазначеного результату. Ціллю керування ресурсами фінансовими підприємства виступає трактування шляхів оптимізації джерел формування.

4. Система керування ресурсами фінансовими виступає поєднанням форм та методів, ґрунтуючись на котрих реалізовується керування оборотом грошовим і ресурсами фінансовими. Така система вважатиметься дієвою лише за умов, надання можливості не тільки раціонально застосовувати ресурси наявні, а й задовольняти пошук системний ймовірностей подальшого розвитку підприємства.

5. Впродовж 2016 - 2018 років в ПСП «Агрофірма «Перше Травня» площа с.-г. угідь динамічно змінювалась, проте в динаміці в 2020 році в порівнянні із 2016 роком площа с.-г. угідь зросла на 117 га., також і рілля. Підґрунтям фонду земельного на підприємстві є рілля, котра виступає

найпродуктивнішою землею, в 2020 році площа ріллі мала значення 2487 га. Доцільно наголосити, що за період дослідження площа земельна загальна зросла на 4,9 %.

6. В ПСП «Агрофірма «Перше Травня» значення фондівдачі набуває тенденції росту у 2020 році порівнюючи із 2016 роком він збільшився на 0,11. Коефіцієнт обігу запасів дає можливість визначити швидкість обороту запасів для можливості реалізації завдання із продажу готової продукції. У 2020 році порівнюючи із 2016 роком знизився на 0,28 і в 2020 році мав значення 2,84 оборотів.

7. Рентабельність реалізованої продукції за прибутком чистим від звичайної діяльності в В ПСП «Агрофірма «Перше Травня» найбільше значення мала в 2019 році 9,98%. Рентабельність капіталу власного ПСП «Агрофірма «Перше Травня» найбільше значення мала у 2017 році 45,13 % і була задовільною, але у 2018 році зменшилась і складала 33,12 %. Отже, в 2018 році порівнюючи із 2016 роком показник даний зріс на 3,7%.

8. Керування ресурсами фінансовими виступає однією із ключових підсистем загальної системи керування підприємством. Вона надає можливість відшукати відповіді на ключові питання, що стосуються величини та структури оптимальної активів господарства, що дають можливість отримати поставлені перед господарством цілей та завдань, пошуку джерел.

Для удосконалення формування та використання фінансових ресурсів підприємства ми пропонуємо наступне:

1. Основними резервами удосконалення генерування та застосування ресурсів фінансових на підприємстві повинно бути збільшення різноманітності товарів та складу ресурсів фінансових, укріплення переваг конкурентних, збільшення платоспроможності, накопичення доходу підприємства, залучення ресурсів інвестиційних і розвиток експортних напрямів.

2. З метою встановлення дієвого управління безпекою

фінансовою підприємства важливо застосовувати методологію моделювання економіко-математичного, котра надає можливість розробити механізми покращення функціонування системи економічної за рахунок поетапного пізнання об'єкта дослідження. Отримане регресійне рівняння є значним загалом і має значні коефіцієнти. Оскільки $R^2 = 0,81$ і є значущим, як ми вже довели, можна сказати, що це рівняння визначає цю модель на 81% і може бути використане в подальших розрахунках.

3. З метою встановлення рівня безпеки фінансової на підприємстві використовуємо відносні показники, що описують становище фінансове підприємства. Вважаємо доцільним застосування таких показників, як: коефіцієнт автономії, стабільності фінансової, залежності фінансової, ліквідності абсолютної, покриття, співвідношення капіталу залученого і власного, оборотності активів, оборотності кредиторської заборгованості, маневреності власних коштів, маневреності робочого капіталу. Для цього аналізу використовуємо інтегральний метод. Спочатку визначимо значимість кожного показника відповідно до стратегії підприємства або головних цілей його діяльності надавши показникам відповідний рейтинг.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрійчук В.Г. Виклики агробізнесу: пошук відповідей / В.Г. Андрійчук // Економіка АПК, 2015. – №5. – С.12-22.
2. Балашов О.В. Фінансові важелі управління фірмою / О.В. Балашов // Фінанси України. – 2009. – № 5. – С. 35–39.
3. Бердар М.М. Впровадження прогресивних методів управління фінансовими ресурсами підприємств у зовнішньоекономічній діяльності / М.М. Бердар // Формування ринкових відносин в Україні. – 2008. – № 5 (84). – С. 31–36.
4. Бланк И.А. Управление прибылью / И.А. Бланк. – К. : НикаЦентр, 2007. – 768 с.
5. Близнюк О.П. Класифікація джерел формування фінансових ресурсів підприємства / О.П. Близнюк, А.П. Горпинченко // Вісник Міжнародного слов'янського університету. Економічні науки. – 2012. – Т. 15. – № 2. – С. 52–58.
6. Богма О. С. Особливості управління фінансовими ресурсами вітчизняних підприємств / О. С. Богма, А. С. Павлова // Вісник Запорізького національного університету. – 2012. – №1(13). – С. 195–199.
7. Бондаренко, О.С. Інформаційно-аналітичне забезпечення управління фінансовими ресурсами суб'єктів господарювання / О.С. Бондаренко // Економіка та держава, 2018. – №6. – С. 21-24.
8. Вінц Ю. О. Удосконалення управління фінансовими ресурсами підприємства / Ю. О. Вінц // Держава і регіони. – 2007. – №6. – С. 325-328.
9. Ванькович Д.В. Удосконалення механізму реорганізації управління фінансовими ресурсами підприємств / Д.В. Ванькович // Фінанси України. – 2010. – № 9. – С. 112–117.
10. Васильєва Н.К. Економіко-математичне моделювання в сільському господарстві: навч. посіб. / Н. К. Васильєва; Дніпропетр. держ. аграр. - екон. ун-т. – Дніпропетровськ: Біла К. О. – 2015. – 155 с.

11. Васюник Т. І. Роль фінансових ресурсів у відтворенні основного капіталу / Т. І. Васюник // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Економіка і менеджмент. – 2017. – Вип. 23(1). – С. 47–50.
12. Гайбура Ю.А. Концептуальні засади формування фінансових ресурсів підприємств за сучасних умов / Ю.А. Гайбура// Агросвіт, 2020. – №6. – С. 14-21.
13. Герасимчук О.В. Шляхи підвищення ефективності використання фінансових ресурсів підприємства / О.В. Герасимчук // Економічний простір. – 2018. - № 153. - С. 40-45.
14. Говорушко Т.А. Факторинг як форма рефінансування дебіторської заборгованості / Т.А. Говорушко, І.П. Ситник, К.М. Степаненко // Облік і фінанси. – 2012. – № 4. – С. 35–40.
15. Горбан А. П. Управління фінансовими ресурсами підприємства / А. П. Горбан // Економічні науки. - 2010. - № 15. - С. 25-27.
16. Господарський кодекс. Затверджений від 16.01.2003 № 436-IV.// Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 18, № 19-20, № 21-22, ст.144.
17. Григораш Т. Ф. Формування джерел фінансових ресурсів підприємства та управління ними / Т. Ф. Григораш, Я. Я. Губенко, К. В. Панич // Молодий вчений. – 2014. – № 11(14). – С. 54–56.
18. Гуляєва Н.М. Фінансові ресурси підприємств / Н.М.Гуляєва, Сьомко О.В. // Фінанси України. - 2008. - № 12. – С. 58-62.
19. Денисенко М.П. Основні аспекти оцінки фінансового стану підприємств / М.П. Денисенко, О. В. Зазимко // Агросвіт. 2015. № 10. С. 56–61.
20. Дмитришин М. В. Формування системи ефективного управління фінансовими ресурсами підприємства / М. В. Дмитришин, М. М. Данилишин // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. – 2015. – Вип. 11(2). – С. 131–138.

21. Добринь С.В. Організація системи управління фінансовими ресурсами підприємства / Добринь С.В. // Інвестиції: практика та досвід. – 2015. - № 10. - С. 37-40.
22. Домбровська С.О. Тенденції системи формування фінансових ресурсів підприємств України та шляхи її вдосконалення / С.О. Домбровська // Науковий вісник Одеського національного економічного університету. Економіка, політологія, історія. – 2015. – № 2(222). – С. 42–54.
23. Зеліско І.М. Еволюція економічної категорії "фінансові ресурси" та їх роль у забезпеченні відтворювального процесу / І.М. Зеліско// Економіка АПК, 2012. – №3. – С.64-67.
24. Каркавчук В. Эконометрическое моделирование динамики уровня финансовой безопасности предприятия / В. Каркавчук // Вестник львовского университета. –2008. –№ 40. – С. 121 –125.
25. Ковальова А.О. Альтернативні форми фінансового забезпечення сільськогосподарських підприємств / А.О. Ковальова// Агросвіт, 2020. – №12. – С. 114–120.
26. Кокинз Г. Управление результативностью: Как преодолеть разрыв между объявленной стратегией и реальными процессами: пер. с англ. - М.: Альпина Бизнес Букс, 2007. - 315 с.
27. Корнєєв М.В. Вектор впливу дисбалансів руху фінансових ресурсів в економіці / М.В. Корнєєв// Економіка та держава, 2015. – №6. – С.54-58.
28. Крамаренко Г. О. Фінансовий аналіз: підручник / Г.О. Крамаренко, О.Є. Чорна. – К.:Центр навч. л-ри, 2013. - 156 с.
29. Крилова О.В. Грошові потоки в системі забезпечення платоспроможності підприємства / О.В. Крилова// Економіка та держава, 2019. – №7. – С. 30-33.
30. Куліков П. М. Економіко-математичне моделювання фінансового стану підприємства : навч. посіб. / П.М. Куліков, Г. А. Іващенко. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2009. – 156 с.

31. Малій О.Г. Фінансові ресурси підприємств та джерела їх формування: теоретичні аспекти. / О.Г. Малій // Актуальні проблеми інноваційної економіки. – 2016. – № 2. – С. 71–74.
32. Марцин В.С. Деякі підходи до організації управління фінансовими ресурсами підприємства / В.С. Марцин // Актуальні проблеми економіки. - 2008. - № 12. - С. 153-160.
33. Масюк Ю.В. Особливості формування та використання фінансових ресурсів підприємства / Ю.В. Масюк, А.В. Шкода // Економіка та суспільство. – 2021. – Вип. 34. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-34-27>
34. Матвеева Н. В. Напрями підвищення ефективності використання фінансових ресурсів підприємств / Н. В. Матвеева, П. К. Первухін // Наука й економіка. – 2016. – Вип. 2. – С. 17–21.
35. Мельничук К. В. Економічна сутність фінансових ресурсів підприємства та їх класифікація / К. В. Мельничук, А. О. Сігайнов // Формування ринкових відносин в Україні. – 2014. – №10. – С. 91-95.
36. Мочерний С. В. Економічний енциклопедичний словник / С. В. Мочерний. – Л. : Світ, 2005. – 616 с.
37. Олійник К. А. Фінансове забезпечення малих сільськогосподарських підприємств : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: 08.00.04 / К. А. Олійник. – Миколаїв, 2013. – 23 с.
38. Опарін. В.М. Фінанси підприємств / Н.М. Любенко. - К.: Центр навчальної літератури, 2009. - 264 с.
39. Петряєва З. Ф. Аналітичне забезпечення оцінки фінансових ресурсів підприємства / З.Ф. Петряєва, Г.А. Іващенко, О.О. Петряєв // Економічний аналіз: збірник наукових праць. 2015. Том 19. № 2. С. 122–129.
40. Поддєрьогін А.М. Фінанси підприємств : Підручник / Керівник авт. кол. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. 3-тє вид., перероб. та доп. - К.: КНЕУ, 2001. - 460 с.
41. Подольська, В. О. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / В. О. Подольська, О.В. Ярш. –К.: Центр навч. л-ри, 2010. - 488 с.

42. Полорзенко Д.В. Використання фінансових ресурсів України в умовах економічного зростання / Д.В. Полорзенко// Економіка АПК, 2007. – №5. – С.35-41.
43. Портянко Д.В. Сучасні методики оцінки вартості фінансових ресурсів страхових компаній та можливості їх використання в Україні / Д.В. Портянко, Т.А. Говорушко // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія. Економічні науки. 2015. Випуск 10. Частина 4. С. 167–171.
44. Рекрут С. В. Оптимізація та ефективність використання фінансових ресурсів у процесі інноваційної діяльності / С. В. Рекрут // Формування ринкових відносин в Україні. – 2013. – №7/8. – С. 72-75.
45. Рєпіна І.М. Активи підприємства: категоріальний аналіз та систематологія //Формування ринкової економіки: Зб. наук. праць. Спец. вип. Економіка підприємства: теорія і практика. - Ч.ІІ. - К.: КНЕУ, 2008. - С. 548-553.
46. Рибалко Н.О. Фінансові ресурси - основа діяльності підприємств. / Н.О. Рибалко // Формування ринкових відносин в Україні. - 2009. - №3 (94). - С. 27-29.
47. Рубаха М.В. Методи мобілізації фінансових ресурсів суб'єктами господарювання на фінансовому ринку України / М.В. Рубаха // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. – 2011. – Вип. 7. – Т. 1. – С. 122–130.
48. Руденко М.І. Методика оцінки ефективності формування фінансових ресурсів підприємства та оптимізація їх структури / М.І. Руденко // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. 2010. Випуск 18. Ч. ІІ. С. 214–219.
49. Савицкая Г.В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия: учебник. – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: ИНФРА-М. - 2004. - 425с.
50. Силка О. С. Управління фінансовими ресурсами підприємства [Електронний ресурс] / О. С. Силка. – Режим доступу : <http://nauka.zinet.info/8/sylka.php>.

51. Танклевська Н.С. Методика формування концепції фінансової політики розвитку агропідприємств регіону / Н.С. Танклевська // Облік і фінанси. – 2008. – № 4. – С. 38–41.
52. Танклевська Н.С. Стан та перспективи розвитку державного фінансування сільськогосподарських підприємств України / Н. Танклевська, О. Супрун // Соціально-економічні проблеми і держава. – 2013. – Вип. 1. – С. 262–270.
53. Терещенко Г.М. Залучення фінансових ресурсів в умовах відкритої економіки України / Г.М. Терещенко// Фінанси України, 2016. – №12. – С. 92-104.
54. Терещенко О. О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: Навч. посібник. - К.: КНЕУ, 2003. - 554 с.
55. Ткаченко І.П. Фінансові ресурси підприємств: управління ефективністю формування та використання / І.П. Ткаченко // Інвестиції: практика та досвід. – 2013. – № 19. – С. 46–52.
56. Тютюнник Ю.М. Фінансовий аналіз: навч. посібник / Ю. М. Тютюнник. – К.: Знання, 2012. – 815 с.
57. Финансово-кредитный словарь в 3-х томах. - М.: Финансы и статистика, 1965. - 511с. 7. Загородній А.Г. Фінансовий словник./ А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк , Т.С. Смовженко Т.С. - К.: Знання, 2000. - 576 с.
58. Фінанси підприємств : [підручник] / О.О. Непочатенко, Н.Ю. Мельничук – Умань : Соціально-економічний, 2012. – 502 с.
59. Фінанси підприємств: Підручник / за наук. ред. проф. Н.О. Власової – Х.: Світ Книг, 2018. – 437 с.
60. Фінанси підприємства: планування та управління у виробничій сфері: навч. посіб. / Г. І. Базецька, Л. Г. Суботовська, Ю. В. Ткаченко; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2012. – 292 с.
61. Фінансовий аналіз. Навчальний посібник / М. Р. Лучко, С. М. Жукевич, А. І. Фаріон – Тернопіль:, ТНЕУ, – 2016 – 304 с.
62. Фоміних В.І. Аспекти формування та використання фінансових

ресурсів підприємства. / В.І. Фоміних, Д.І. Беспалова, А.Д. Довгопола // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Економічні науки. 2017. – № 27 (2). – С. 61-64.

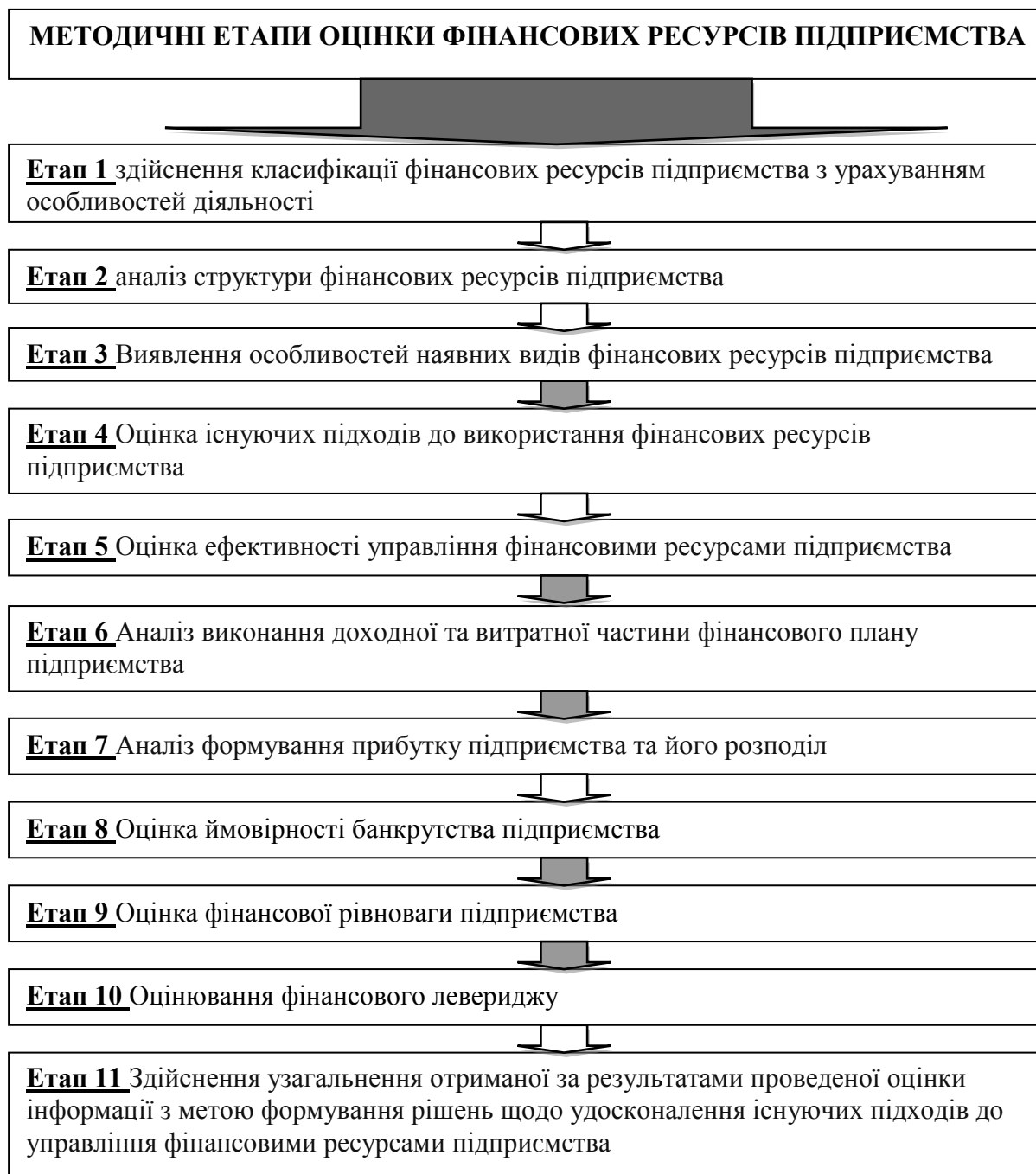
63. Хотомлянський О.Л. Теоретичні основи управління фінансовими ресурсами підприємств / О.Л. Хотомлянський, І.О. Сіненко // Актуальні проблеми економіки. - 2007. - № 2. - С. 145-151.

64. Цал-Цалко Ю. С. Фінансовий аналіз: підручник // Ю. С. Цал-Цалко – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 566 с.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Методичні етапи оцінки ресурсів фінансових підприємства

ДОДАТОК Б

Концептуальні підходи до класифікації ресурсів фінансових підприємства

Класифікаційна ознака	Вид фінансових ресурсів
За напрямками залучення	Зовнішні, внутрішні
За видами ресурсів підприємства	Необоротні активи, оборотні активи, необоротні активи, що утримуються для продажу та групи вибуття
За видами господарської діяльності	Операційні, інвестиційні фінансові
За джерелами формування	Власні, позикові, залучені
За матеріально-речовою формою	Грошові кошти та їх еквіваленти, фінансові інструменти; фінансові ресурси, перетворені у матеріальну форму.
За об'єктами інвестування	У фінансові інструменти, у реальні інвестиційні об'єкти
За кругообігом ресурсів	Початкові, накопичені
За призначенням	Для покриття фінансових зобов'язань, для забезпечення розширеного відтворення, для забезпечення господарських потреб, для забезпечення соціальних потреб, для забезпечення інших потреб підприємства
За терміном використання	Вкладені, використані
За напрямом використання	Для поповнення фонду відшкодування, для формування фонду споживання, для формування фонду накопичення

ДОДАТОК В

Аналіз активності ділової ПСП «Агрофірма «Перше Травня»

Показник	2016р.	2017р.	2018р.	2019р.	2020р.	Відхилення 2020 р. до 2016 р. (+;-)
Оборотність активів (обороті), трансформації коефіцієнт,ресурсовіддача	1,46	1,52	1,48	1,37	1,45	-0,01
Фондовіддача	2,97	3,70	4,11	2,95	3,08	0,11
Період одного обороту коштів обігових	122	136	153	138	130	8,50
Коефіцієнт запасів оборотності (обороті)	3,12	2,98	2,35	2,50	2,84	-0,28
Період обороту одного запасів (днів)	115	121	153	144	127	11,43
Період погашення заборгованості дебіторської (днів)	469,94	149,67	95,50	513,03	138,84	-331,11
Коефіцієнт оборотності продукції готової (оборотів)	1	2	4	1	3	1,83
Період погашення заборгованості кредиторської (днів)	38,98	11,80	8,89	8,97	11,56	-27,42
Циклу операційного період (днів)	0,17	0,15	0,36	0,36	0,29	0,11